

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

V soboto popoldne se je na brniško letališče pripeljalo na tritedenski obisk v domovino 73 izseljencev iz Clevelanda in iz drugih mest Severne Amerike. — Foto: F. Perdan

Ta mesec bo prišlo tisoč izseljencev

Ta mesec bo na brniškem letališču pristalo še deset avionov različnih letalskih družb. Vsi pa bodo pripeljali na nekajtedenski obisk v domovino izseljence iz različnih

dežel. Čeprav bi zdaj še težko napovedali, pa kaže, da bo letos prišlo na obisk v domovino precej izseljencev. Že do konca tega meseca jih bo pri-

šlo samo na brniško letališče okrog tisoč.

Ena skupina se je na brniško letališče pripeljala tudi minulo soboto popoldne. 73 članov skupine — med njimi je bilo največ ameriških Slovencev iz okolice Clevelanda, ki jo je vodil Tone Švelc — so pred pristaniško stavbo pozdravili z narodnimi nošami. Na obisku, ki ga je organizirala Slovenska narodna podpora, bodo ostali tri tedne.

A. Z.

„Krvavi pogoji za posojilo“

Delavski svet Železarne Jesenice je v soboto med drugim razpravljal in sklepal tudi o najetju kreditov za izvajanje sanacijskega programa. Kot je dejal ing. mag. Kunc, direktor Železarne, so to »krvavi pogoji«, ki pa jih v okviru sanacijskega programa Železarna mora sprejeti, če želi normalno poslovati.

Tri milijarde S din posojila bodo dobili iz sklada republiških rezerv po 4,25-odstotni obrestni meri, 6 let je določena doba vračanja posojila, začetek vračanja 1. marec 1971. leta.

Kreditna banka in hranilnica Ljubljana je odobrila 1,5 milijarde S din posojila po 8-odstotni

obrestni meri, prav tako za dobo šestih let.

Gorenjska kreditna banka je odobrila 500 milijonov S din posojila po 8-odstotni obrestni meri, rok vračanja 6 let.

Pričakujejo, da bo v kratkem tudi jugoslovanska banka za zunanjo trgovino odobrila 500 milijonov S din posojila.

Železarna bo morala od leta 1971 pa naprej letno vračati 300 milijonov S din obresti (poleg rednega odplačila posojila).

Direktor Železarne je povedal, da so v Beogradu ugodnejše reševali problem železarne Smederevo. Le-ta je posojilo dobila za dobo osmih let in samo po triodstotni obrestni meri.

J. Vidic

mešanica kav
EKSTRA

**VŠAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA**

Stane Mešič novi sekretar Medobčinskega sveta za Gorenjsko

Kranj, 10. junija — Danes popoldne je bila v prostorih kranjske občinske skupščine 11. seja Medobčinskega sveta zveze komunistov za Gorenjsko. Na seji so razpravljali o zdravstvu in socialnem varstvu na Gorenjskem.

Zaradi nove dolžnosti dosedanjega sekretarja Martina Koširja v republiški skupščini pa so za novega sekretarja Medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko izvolili tov. Stane Mešiča.

Elita
KRANJ

Za vaš dopust

POTOVALKE	TORBICE
KREME ZA SONČENJE	SONČNA OČALA

V PRODAJALNI

GALANTERIJA

Ta teden v republiški skupščini

Delo organov republiške skupščine bo ta tedne dokaj živahno. Predvideno je, da se bo sestalo kar enajst odborov posameznih zborov republiške skupščine na prvih sejah. (Nekateri odbori so imeli seje že v ponedeljek in včeraj, nekaj pa jih bo sedelo še danes in jutri) Razen tega pa sta bili za ta teden sklicani tudi dve komisiji in skupna komisija vseh zborov skupščine. Vsi odbori naj bi razpravljali o delovnih programih, teklo pa bodo tudi razprave o nekateri pomembnejših predlogih za izdajo zakonov in o osnutkih ter predlogih zakonov:

● **Predlog za izdajo zakona o zaposlovanju slepih invalidnih oseb.**

Republiški sekretariat za delo predlaga, naj bi republiški zakon določil, da so delovne in druge organizacije dolžne, da na prosta in nova delovna mesta zaposlijo slepe invalidne osebe. V Sloveniji je namreč trenutno 37 slepih invalidnih oseb, ki so osposobljene za delo v telefonskih centralah.

● **Predlog za izdajo zakona o posebnih pogojih za pridobitev pokojnine zaposlenih delavcev v premogovnikih, ki deloma ali v celoti opuščajo proizvodnjo.**

Predvideno je, da bi se izjemna pokojnina priznala samo rudarjem, ki jim preneha delo v premogovniku proti njihovi volji. Pri tem pa je izključena možnost izjemne pokojnine samo zaradi ukinitve delovnega mesta.

● **Osnutek zakona o pogojih in načinu uveljavljanja prednostne pravice uporabe zemljišča.**

Zahteva se predvsem dosledno upoštevanje načela pravičnosti na podlagi katerega se prejšnjemu lastniku, ki mu je bilo razlašeno zemljišče za gradnjo, lahko dodeli toliko zemljišča, kolikor ga potrebuje za zgraditev in redno uporabo ustrezne stavbe na podlagi njegove prednostne pravice.

● **Osnutek zakona o rudarstvu.**

Z njim naj bi bil dopolnjen temeljni zakon o rudarstvu in urejeno vprašanje raziskovanja in izkoriščanja vseh vrst gline, peska, prod in kamna.

● **Osnutek zakona o radijskem prometu.**

Ureja posamezna vprašanja radijskega prometa, ki niso urejena z dosedanjim temeljnim zakonom o radijskem prometu. Določa tudi, da morajo imeti cestna motorna vozila naprave, ki odstranjujejo radijske motnje. V prihodnje vozil, ki ne bi imela takšnih naprav, ne bi smeli registrirati.

● **Predlog zakona o varstvu narave.**

Sedanja ureditev je pomanjkljiva in neučinkovita. Zato bi bilo treba ustanoviti službo za varstvo narave, ki bi ji pomagale še inšpekcije, strokovne službe in društva (planinska zveza, gorske straže itd.).

Kmetovalci in sadjarji!

Prodamo večje količine zabojev od piva, ki so primerni za transport in uskladiščenje sadja in poljskih pridelkov.

Informacije
na upravi podjetja

VINO,
Kranj,

Mladinska 2,
tel. 21336

RAZPISNA KOMISIJA

**ZLIT
Tržič**

RAZPISUJE

prosto delovno mesto
skladiščnika

ZAGANEGA-LESA

Pogoji: objavljeni v 44
št. Glasa dne 7. 6. 69
na 12. strani.

Na križpotju dveh možnosti

Javne tribune v Žireh se je udeležilo
okrog 600 domačinov

Teden dni pred referendumom, ki bo prihodnje nedeljo, 15. junija, in na katerem se bodo Žirovci odločili, ali naj njihov okoliš še naprej ostane sestavni del občine Logatec, ali pa naj se priključi škofjeloški občini, je bila v tamkajšnjem zadržnem domu javna tribuna. Pred okrog 600 domačinov, ki so sicer prostorno dvorano napolnili do zadnjega kotička, sta na vprašanja volivcev odgovarjala predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvin in predsednik občinske skupščine Logatec Vinko Haložan. Tribuni je prisostvovalo tudi več republiških poslancev, sekretarja občinskih komitejev ZK Logatec in Škofja Loka, predsednika obeh občinskih konferenc SZDL, predsednik ZZB Škofja Loka, podpredsednika in tajnika občinskih skupščin, načelniki posameznih komunalnih služb in več odbornikov.

V živahni, skoraj štiriurni razpravi, ki je pokazala, da Žirovcem ni vseeno, kako se bo v prihodnje razvijal njihov kraj, je imel največ dela predsednik občine Škofja Loka Zdravko Krvin. Moral je odgovoriti na kopico vprašanj, o položaju Žirov po morebitni priključitvi k škofjeloški komuni. Ljudje so na primer hoteli vedeti, kakšna je oblika organizacije in način financiranja krajevne skupnosti, ali se bodo v novih pogojih pravice KS kaj povečale oziroma zmanjšale, nadalje kolikšna je cena vodarine, ali bi bila škofjeloška občina pripravljena poskrbeti za rekonstrukcijo ceste Žiri-Logatec ter urediti priključek na Sončno cesto, kdo bo reševal položaj turizma in gostinstva, kakšne so

davčne ter druge olajšave za kmete-borce in podobno.

V razpravi je sodelovalo tudi mnogo domačinov. Direktor tovarne Alpina Izidor Rejc, ki velja za pobudnika in glavnega vzornika odcepitve, je pojasnjeval, zakaj misli, da bi bil takšen ukrep koristen. Ni se strinjal z mnenjem vidnih občanov, ki so mu očitali, da ruši mir in prijateljstvo med ljudmi. Njegovo mnenje, da je bila navidezna enotnost le nekakšno zatišje pred viharjem, lažni mir, porojen iz malodušja, so podprli tudi mnogi drugi govorniki.

Če bo v nedeljo glasovalo za odcepitev od Logatca več kot polovica od 2560 žirovskih volilnih upravičencev — torej več kot 1281 — potem je referendum uspel. To določilo (ki je sicer povsem v skladu z republiškim pravilnikom) so prisotni sprejeli z velikim negodovanjem, trdeč, da že vnaprej daje več možnosti pristašem Logatca, saj bi v primeru slabe udeležbe vsi neizpolnjeni volilni lističi dejansko štelitoli kot glasovnice zagovornikov sedanega stanja. Kakorkoli že, dokončna odločitev je vendarle v rokah republiške skupščine. Vendar bo le-ta — po zagotovilih poslanca Dolenca — upoštevala rezultat referendumu.

Na koncu so udeleženci javne tribune soglasno ugotovili, da bi bilo treba v prihodnje, ne glede na to, kakšen bo razplet žirovske zadeve, okrepiti gospodarsko sodelovanje med občinama Logatec in Škofja Loka. Prav tako je nujno združiti in povezati vse družbenopolitične organizacije na območju Žirov, kajti sedanja nasprotja znotraj njih so kraku samo v škodo.

I. Guzelj

Z varčevanjem pri Gorenjski kreditni banki

● — DOSEŽETE

visoko obrestovanje hranilnih vlog in deviznih računov;

● — STE ZAVAROVANI

za primer nezgodne smrti (pogoj: navadna vloga 1000 din) in trajne invalidnosti (pogoj: vloga 1000 din vezana na odpovedni rok nad eno leto);

ZATO SE ČIMPREJ VKLJUČITE MED NAŠE VLAGATELJE!

JESENICE ● KRANJ ● RADOVLJICA ● ŠKOFJA LOKA ● TRŽIČ

● — POSPEŠUJETE

gorenjsko gospodarstvo in s tem

● — DVIGATE

svoj življenjski standard

Mlečni izdelki vedno boljši

Z razstavo v prostorih kranjskega mlekarškega šolskega centra se je minuli petek končalo 7. republiško očejevanje mleka in mlečnih izdelkov. Kot smo zvedeli od strokovnjakov, je letošnja prireditev tako po številu poslanih izdelkov kot tudi po njih kvaliteti presega vse dosedanje. Slovenski potrošniki so lahko zadovoljni, kajti izbor mlečnih proizvodov, ki se lahko enakovredno merijo s tovrstnimi tujimi izdelki, je iz dneva v dan večji.

Ocenjevanja se je udeležilo 14 slovenskih mlekar. Skupno so poslale 79 različnih vrst mleka, sira, masla, skute in jogurtov. Kar trem petinam izdelkov je komisija prisodila najvišjo kakovost in jih uvrstila v razred ekstre. Zlasti veliko priznanj so bili deležni sadni jogurti in razni mlečni napitki, ki celo presegajo podobne tuje izdelke, čeprav smo jih v večjih količinah začeli izdelovati šele letos. Z mlekom je nekoliko slabše, dasi se je

izbor zadnje čase močno povečal. Tetrapak embalaža vztrajno izpodiriva steklenice, ki so nepraktične pa tudi manj higienske.

Ljubljanske mlekarne so se tokrat prvič predstavile s svojim novim mlečnim sladoledom, ki si je prislužil najvišjo možno oceno.

Ob koncu je mlekarški šolski center Kranj priredil dvodnevni seminar za mlekarske strokovnjake, na katerem so obravnavali aktualne probleme v zvezi s proizvodnjo mleka in mlečnih izdelkov pri nas. I. G.

10-letnica sekcije tekstilnih mojstrov in podmojstrov

Ob 10-letnici obstoja sekcije tekstilnih mojstrov in podmojstrov pri Društvu inženirjev in tehnikov v Kranju je bil v nedeljo v Stražišču občni zbor članov sekcije. Na njem so pregledali in ocenili desetletno delo, najzaslužnejšim članom pa so podelili priznanja.

Prvotno, ob ustanovitvi in še nekaj let po tem, se je ta strokovni organ imenoval Društvo tekstilnih mojstrov in podmojstrov. Kasneje (1962.) pa je društvo pristopilo v Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev v Kranju in se preimenovalo v Sekcijo tekstilnih mojstrov in podmojstrov.

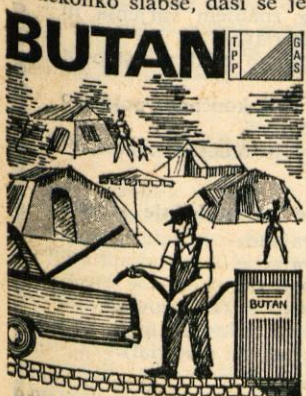
Glavne naloge sekcije so bile vsa leta, da sodelujejo s socialistično zvezo, organizacijo Ljudske tehnike, sindikati in drugimi organizacijami. Razer tega pa je v pravilih tudi zapisano, da organizira strokovna predavanja, ekskurzije oziroma glede gospodarskih organizacij, da posreduje pri zaposlitvi svojih trenutno nezaposlenih članov, da daje socialno pomoč itd. Tako je sekcija v zadnjih desetih letih pripravila vrsto strokovnih ekskurzij, njeni člani so obiskali veliko gospodarskih organizacij, pripravila pa je tudi precej strokovnih predavanj. Skratka, v teh desetih letih je sekcija odigrala dokaj pomembno vlogo pri strokovnem usposabljanju svojih članov.

Na nedeljskem občnem zboru so sklenili, da bo sekcija tudi v prihodnje skrbela za strokovno izpopolnjevanje članov. A. Z.

Predstavljamo vam:

Verigo Lesce

Tovarna verig Veriga iz Lesce je bila ustanovljena leta 1922 in ima danes okoli 1000 zaposlenih. Njihova lanskeletna realizacija je dosegla 53 milijonov 200 000 dinarjev, letos pa računajo na 56,6 milijona dinarjev. Medtem ko so lani v Verigi izvozili za 920.000 dolarjev — od tega skoraj 80 odstotkov na konvertibilna tržišča — naj bi njihov letošnji izvoz dosegel vrednost okoli milijona sto tisoč dolarjev. Njihovi glavni izdelki so verige — debeline od 1 milimetra do 100 mm pomorska oprema, odkovki in lesni vijaki. Po mreju direktorja Verige dipl. ing. Golca Vinka so njihova sedanja prizadevanja usmerjena v poslovanje z večjo stopnjo akumulacije kot prejšnja leta. Uspeli so že dobiti nekaj kreditov za modernizacijo proizvodnje verig, kmalu pa bodo kupili tudi stroj za izdelovanje lesnih vijakov. Računajo, da bodo z novim strojem od sedanjih 20 milijonov lesnih vijakov izdelali mesečno 50 milijonov vijakov. Letos bodo namenili za modernizacijo kar 3,5 milijona dinarjev. Poleg stroja za izdelovanje lesnih vijakov namenjajo v Verigi urediti še nove peči za toplotno obdelavo verig in s tem bo njihova kvaliteta enaka tovrstnim inozemskim izdelkom. V. G.

CAMPLIN — AVTOPLIN

Kraj poljenja:
Kamping v Zaki — BLED
PLINARNA LJUBLJANA,
Vodovodna cesta (za Lito-
strojem)
telefon 316-798, 315-759

CAMPLIN — AUTOGAS

Fühlungsstelle:
Camping in Zaka — BLED
PLINARNA LJUBLJANA, Vo-
dovodna cesta (hinter Lito-
stroj)
Telephon 316-798, 315-759

Razstavo, ki jo je mlekarški šolski center Kranj priredil ob koncu 7. republiškega ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov, si je ogledalo tudi mnogo priznanih strokovnjakov na tem področju. — Foto: F. Perdan

Zaloge nespremenjene, investicije večje

Tekstilna industrija je še vedno v nezavidljivem položaju — Združitev bi lahko odprla večjo perspektivo družbeni obrti

v Tekstilindusu. Tako je Tekstilindus značilen primer, ki kaže, da je v naši (ne slovenski) marveč v jugoslovanski tekstilni politiki treba nekaj (in to hitro) ukreniti.

Drug prav lahko malce neugoden podatek za kranjsko občino je, da so bile investicije manjše od obračunane amortizacije, kar še nadalje povzroča staranje delovnih priprav. Morda je takšna ugotovitev malce neobjektivna, kajti trenutna manjša vlaganja v izboljšanje oziroma obnavljanje delovnih priprav še ne pomenijo ne vem kakšno škodo, če imajo podjetja narejene razvojne investicijske programe, s kate-

rimi bi v naslednjih nekaj letih nadoknadili zamujeno. Seveda pa je prav tako res, da bi predolgo čakanje posebno pri nekaterih panogah lahko imelo sila neprijetne posledice.

Ko so na zadnji seji kranjske občinske skupščine razpravljali o teh vprašanjih, so poudarili, da industrijska podjetja v občini nasploh bolj občutijo reformne ukrepe kot druga.

Posebno mesto v tem pregledu pa vsekakor zavzemajo obrtna podjetja. Ponemok so sicer povečali število zaposlenih (v večjih obrtnih podjetjih) medtem ko je skoro za vsa podjetja značilno, da

so povečani dohodek razdelili na osebne dohodke. Ocene, da takšna kratkoročna politika ne bo mogla več dolgo trajati, se v malem že kažejo. Tako je močno naraslo število zasebnih obrtnih delavnic pa tudi število zaposlenih v zasebnem obrtništvu. Prav zato je vprašljivo, koliko časa bo tako razdrobljena družbena obrtna dejavnost še kos vse večjim zahtevam na tem področju. Kot že večkrat se zato sama od sebe še enkrat vsiljuje ugotovitev, da je prav to (če je kje) potrebna združitev.

Nekateri zanimivi rezultati se nadalje kažejo tudi v drugih panogah, kjer pa velja

omeniti le dve: povečati bi bilo treba investicije za razširitev trgovske mreže v občini (te so bile namreč lani usmerjene bolj zunaj občine), na področju prometa pa bi bilo treba izdelati program modernizacije cest in razširitve cestne mreže.

Na podlagi teh ugotovitev so na seji skupščine sklenili, naj o tem razpravljajo upravni, samoupravni in politični organi v delovnih organizacijah. Poudarili so, naj tista podjetja, ki so začela v teža ve, pripravijo predloge o sanaciji in hkrati opozorili, da morajo vsa podjetja pripraviti srednjeročne razvojne programe od 1970. do 1975 leta; in sicer do roka, ki ga je določil zakonodajalec. Le ti bodo namreč služili za predlog občinskega srednje ročnega razvojnega programa.

Nazadnje pa so na seji sprejeli še sklep, da bo ta mesec skupna seja zbori delovnih skupnosti z obrtni mi podjetji in obema komunima podjetjema. A. Z.

V poprečju smo lahko zadovoljni z rezultati gospodarjenja v kranjski občini v preteklem letu; predvsem na finančnem področju. Tudi dohodek je bil razdeljen v večjo korist skladov in osebnih dohodki so se povečali za 11 odstotkov. Nekaj slabši pa so bili uspehi pri modernizaciji delovnih priprav in na organizacijskem področju. Zanimivo je tudi, da so se lani precej povečale investicije iz skladov skupne porabe. Tako so podjetja največ sredstev namenila za gradnjo in nakup stanovanj.

Na vse te in še nekatere druge ugodne rezultate pa mečejo neprijetno senco zaloge, ki se v primerjavi z letom 1967 sicer niso dosti povečale, vendar takšne kot so, ponekod precej bremenijo likvidnost gospodarskih organizacij. Posebno se te težave kažejo v tekstilni industriji. Res je, da podjetja IBI na tem področju ni imelo posebno velikih težav, vendar pa so te toliko večje

Več kot 50 odstotkov ostane sindikalnim organizacijam

3 seje občinskega sindikalnega sveta v Kranju

Na razširjeni seji občinskega sveta Kranj, bila je minuli četrtek dopoldne, so člani med drugim sprejeli tudi proračun občinskega sindikalnega sveta za letos. Uvodoma je tajnik občinskega sindikalnega sveta Slavko Kalan pojasnil, da bo tudi letos 40 odstotkov sindikalne članarine ostalo sindikalnim organizacijam za njihovo delo in pomoč članom. Medtem ko bo 30 odstotkov pobrane članarine ostalo občinskemu sindikalnemu svetu, pa bodo

ostalih 30 odstotkov odvedli republiškem in centralnemu svetu zveze sindikatov.

Glede na letošnja gospodarska predvidevanja in povečanje oseb. dohodkov v kranjski občini je predvideno, da bo okrog 22 tisoč članov sindikata v 106 sindikalnih organizacijah v občini letos vplačalo okrog 160 milijonov starih dinarjev sindikalne članarine. Od tega bo 64 milijonov starih dinarjev ostalo sindikalnim organizacijam, 48 milijonov pa naj bi se na-

teklo v proračun občinskega sindikalnega sveta.

Pred sprejetjem takšnega predloga so hkrati pojasnili, da bodo tuči letos sindikalne organizacije v kranjski občini neposredno z različnimi delovnimi oblikami, ki jih bo organiziral občinski sindikalni svet, dobile še dodatnih 15 odstotkov članarine. Ta denar se bo vračal članom sindikata v obliki razvijanja aktivnosti sindikalnih organizacij in izvršnih odborov, v obliki pomoči, ki jo občinski svet daje za člane sindikata v obliki športnih, kulturnih in drugih rekreacijskih dejavnosti, ki jih vsako leto razvija občinski sindikalni svet. Pri tem naj omenimo le vsakoletna letovanja za socialno ogrožene člane sindikata, zimске in letne sindikalne športne igre, socialna pomoč itd. Za tovrstno dejavnost občinskega sindikalnega sveta je letos v proračunu predvidenih kar 16 in pol milijona starih dinarjev, kar predstavlja 33,7 odstotka proračuna občinskega sindikalnega sveta.

Razen tega se bo posredno vrnilo v sindikalne organizacije še nadaljnjih 8,9 milijona starih dinarjev. Ta sredstva so v proračunu namreč predvidena za različne analize in zasedanja, na katerih se sprejemajo razna priporočila in stališča, ki jih občinski sindikalni svet potem posreduje sindikalnim organizacijam in višjim sindikalnim organom.

Takšna razdelitev sredstev sindikalne članarine v proračunu nam torej kaže, da sindikalnim organizacijam za redno delo ne ostaja le 40 odstotkov pobrane članarine, marveč se z različnimi oblikami, ki jih vsako leto organizira občinski sindikalni svet v Kranju, ta odstotek poveča na 55.

S predloženim predračunom so se člani občinskega sindikalnega sveta strinjali in se zavzeli za takšno materialno politiko tudi v prihodnje.

A. Ž.

Razsvetljena Kranjska cesta v Kamniku

Potem ko so predlanskim asfaltirali Kranjsko cesto v Kamniku, je pred nedavnim kamniško komunalno podjetje uredilo razsvetljavo. Tako je sedaj razsvetljena Kranjska cesta od osnovne šole Toma Brejca do železniških zapornic. Še lepši videz bodo Kranjski cesti dale zelenice, ki jih nameravajo v kratkem urediti.

— Žr

Posvet o osebnem delu

Na občinskem sindikalnem svetu v Kranju bo danes (sreda) dopoldne posvetovanje o osebnem delu z zasebnimi sredstvi. Predvideno je, da se bodo posvetovanja udeležili predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, strokovnega odbora za obrt republiške gospodarske zbornice, zavoda za zaposlovanje delavcev in komunalnega zavoda za socialno varovanje. Razen tega se bo posvetovanja udeležila tudi

posebna skupina centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije.

V tezah za današnji posvet je predvidena razprava o ureničevanju dosedanjih stališč o osebnem delu, o zakonskem urejanju osebnega dela, o položaju zaposlenih delavcev pri zasebnih delodajalcih, o nalogah sindikata pri vključevanju zaposlenih delavcev pri zasebnih delodajalcih itd.

A. Ž.

Tržiški sindikalni delavci v Borovljah

Občinski odbor sindikata delavcev družbenih služb iz Tržiča je v soboto organiziral obisk predsednikov sindikalnih podružnic in direktorjev organizacij družbenih služb v Borovlje na Koroskem. Tržiški sindikalni delavci so si v Borovljah ogledali

novi gimnazij, kjer so se pogovarjali s profesorji o sistemu izobraževanja, metodah poučevanja in učnem programu. Obiskali so tudi dve vzgojno varstveni ustanovi, na koncu pa so si ogledali še vzgojno-rekreacijske objekte ob Vrbskem jezeru.

Vg

Seja delavskega sveta jeseniške železarne

Izključena še dva delavca

Pet delavcev martinarne je aprila v Beogradu obiskalo pisarno predsednika republike, kjer so netočno prikazali aprilske dogodke v železarni. Tako so med drugim izjavili, da so za štrajk odgovarjali samo delavci drugih narodnosti, Slovenci pa ne; da so samo železi pojasnila, zakaj so ob povečani proizvodnji dobili manjše osebne dohodke ipd.

Na zahtevo generalnega sekretariata predsednika republike je železarna podrobno pojasnila dogodke in odgovornost posameznih delavcev.

Na sobotni seji delavskega sveta železarne so prebrali odgovor, s katerim

se je delavski svet v celoti strinjal.

Zaradi kršitve delovnih dolžnosti so bili štirje delavci izključeni iz železarne, na sobotni seji delavskega sveta pa sta bila po tajnem glasovanju izključena še Meho Kamenčič in Ibro Mušić. Prizadeta delavca sta na seji delavskega sveta zanimala odgovornost za dogodke v martinarni, oziroma sta jih skušala omiliti. Toda velika večina članov delavskega sveta je glasovala za izključitev teh dveh delavcev (skupno je bilo torej zaradi dogodkov v martinarni izključenih 6 delavcev).

J. Vidic

OBRTNIK Škofja Loka

Blaževa ulica 3

objavlja

prosta delovna mesta za:

1. dva pečarja
2. ključavničarja
3. mizarje
4. slikopleskarje
5. polagalca podov

iz umetnih zmesi

Pogoji:

- točka 1. KV pečar — keramičar z znanjem postavljanja vseh vrst peči in keramičnih oblog sten in tlakov
- točka 2. KV ključavničar z dokončano poklicno šolo in 3-letno prakso z znanjem varjenja in vodovodnega inštalaterstva.
- točka 3. KV mizarji z dokončano poklicno šolo in 3-letno prakso.
- točka 4. KV slikopleskarji z dokončano poklicno šolo in 3-letno prakso
- točka 5. KV polagalec podov iz umetnih zmesi ali priučen s prakso.

Prosta mesta za vajence za naslednje stroke:

za mizarstvo stroko	— 2 vajenca
za slikoplesk. stroko	— 3 vajence
za ključavnič. stroko	— 1 vajenec
za trgovsko stroko	— 1 vajenec (za trgovsko smer železnina in gradbeni material).

Pogoji: dokončana 8-letka.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjega dela pošljite upravi podjetja v 15 dneh od dneva objave.

Razpisna komisija pri podjetju

INVALID Škofja Loka

vabi k sodelovanju in razpisuje za šolsko leto 1969/70

5 učencev - štipendij

za 3-letno poklicno grafično šolo v Ljubljani za poklice kartonažerjev in knjigovezov.

Pogoji: uspešno končana osemletka.

Prošnje pošljite z dokazili na upravo podjetja! Razpis velja 15 dni po objavi.

Jezerjani pripravljeni na svoj krajevni praznik

Pred desetimi leti so si Jezerjani določili za svoj praznik 19. junij. Na ta dan leta 1943 so se množično odzvali pozivu OF in odšli v partizane. Tako bodo letos že deseti poskusili čim lepše proslaviti ta svoj praznik. Dosti obširen program za to malo visoko gorsko dolinico bo oživel spomine na tiste dni, še posebno pa na tiste, ki se od takrat niso več vrnili.

V soboto, 14. junija, ob 20. uri bodo krajevne organizacije in svojci padlih položili vence k spomeniku NOB. Takoj za to komemoracijo pa bo v Korotanu slavnostna akademija.

Na predvečer 19. junija bodo planinci priredili večerni pohod in zakurili kresove.

22. junija pa bodo program dopolnili še smučarji. Ob 10. uri bodo izvedli pri Češki koči meddruštveno tekmovanje v slalomu z mednarodno udeležbo za ekipni prehodni pokal krajevne skupnosti Jezerjsko. Ob razglasitvi rezultatov pa se bodo poklonili še spominu treh največjih jezerjskih alpinistov in borcev NOB, katerih imena so vklesana pri Češki koči.

Tako želijo tudi Jezerjani predstaviti svoj praznik čim širšemu krogu Slovenije.

A. Karničar

Kamnik: Lira je pela

Prejšnji teden je prvo slovensko pevsko društvo Lira iz Kamnika priredilo svoj redni letni koncert. Kamničani so dodobra napolnili dvorano ki na Dom in tako potrdili, da se za Lirino petje zelo zanimajo. Zbor, ki je znan tudi zunaj meja naše domovine, uspešno vodi prof. Samo Vremšak.

V prvem delu koncerta so peli dela Gallusa, Mozarta, Gerbiča in Mokranjca. Tokrat je doživela svojo krstno izvedbo Blaža Arniča zborovska pesem Manzanar, ki pripoveduje o španski državljanski vojni. Dobra izvedba pesmi, ki jo je oplešala tudi izredna pevka enotnost zbor, je navdušila celo skladatelja samega, ki je sedel med poslušalci.

V drugem delu koncerta so peli priredbe narodnih pesmi. Med njimi je na topel odziv pri občinstvu naletela Kerno-

va Ol' man river z izvrstnim solo basom. Petje Lirinega zbora je zelo navdušilo poslušalce, ki so pevce nagradili s toplim aplavzom in so morali nekatere pesmi tudi ponavljati.

Po uspehu Lire v Arezzu je Nemška pevka zveza, ki združuje 15.000 zborov, povabila Liro naj ima v Zahodni Nemčiji tri koncerte. Tako bodo kamniški pevci v septembru peli v Mannheimu, Heidelbergu in Karlsruhe. Na povratku iz Nemčije pa bo imela Lira še dva koncerta v Švici. To povabilo je za zbor izredno priznanje, posebno še, ker bodo koncerti v tako velikih mestih in kulturnih središčih. Pred zborom je torej izredno živa sezona in zbor bo imel veliko dela med počitnicami. Zaželimo mu torej veliko uspehov.

-žr

Naša imena

Lepa, krepka pa doneča je naša govorica, seveda iz ust nepokvarjenca. Ze leta se ljudje, ki jim je pristna slovenščina pri srcu, ubadajo in trudijo v časopisih, s predavanji in s pogovori na televiziji in v radiu, da bi mrčvarjenje materinščine vsaj zaježili, če že ne ustavili.

Ko televizijska napovedovalka naznanja italijansko nogometno moštvo »Milan«, se namrdnem in ji ne zamerim preveč; zaboli pa me, ko voščila radio očetu »iz Predoslja« ali mami »s Hotemadža nad Kranjem«. Ni obsežna naša Slovenija, je pa pokrajinsko pestrna in bogata slikovitih imen. Verjamem, da ni človeka, ki bi za vsak naš kraj vedel pravičen naglas, ki bi znal vselej pravilno uporabljati predloga v in na krajevni imeni. Napovedovalce opravičuje tudi naglica pri njihovem delu, saj prav mnogokrat besedila še prebrati ne morejo pred objavo in se res ne morejo poučiti. Menda jim bo Krajevni leksikon v dobro pomoč.

Pregledal sem v leksikonu cerkljanski okoliš in naletel za tako važno knjigo na kar preveč spodrseljavev, tako da se zai, da je bilo delo opravljeno kar s karto za mizo.

Domačin se v imenih daleč naokrog skoraj ne more zmotiti. Se pa v naša naselja priseljujejo ljudje z vseh koncev in naša imena po svoje izgovarjajo in naglašajo. In že smo domačini tu, da njihova pačenja prenašamo in ponavljamo.

Za cerkljanski konec sem zapovrstjo izpisal spačke ter dodal pristno ime oziroma obliko.

Križišče nad Jezersko in Kriško planino je pravilno Križišče, čeprav je na kartah pravo ime, ki pa je narečno. — Stéfánja gora je bila do zdaj še zmeraj Stéfánja gora

in prebivalci Stéfanci. — Senturška gora je nad sto let vedno zapisana Senturška gora. (Stari ljudje so govorili Senturša gora. Cerkevni patron je sv. Urh, gora z njegovo cerkvijo Senturhja gora, iz tega morda Senturša gora.) — Dom na Krvavcu je na Kriški planini, ne blizu nje. Zelenici, kjer stoji hotel, so včasih pravili Na Bleku. — Na ozki planoti, ki se vleče od Senturške gore proti zahodu, je zaselek Ravno, ne Ravne. Če povprašam Vrhovnika, od kod je, ti bo odgovoril: z Ravnega. — Mala vas zahodno od Cerkljan je Vasca, na rdečih tablicah po hišah pa se sveti Vašca, spakedranka, ki si jo je mogel izmisliti samo človek, ki ni nikdar živel na Cerkljanskem. Pa še beseda o potočku skozi Vasco. Ušica piše v leksikonu in celo Ušica, je pa Všica, skraćeno iz Vaščica. — Pod Zalogom je malo naselje Glinje, na nizkem svetu, ki ga je poplavljal Pšata in nanašala glinje. Ime je množinsko in ljudje govorijo: v Glinjah, ne pa v Glinju. — Ob Malem Brezju je raztegnjena Praprotna Polica in pod Cerkljami se je sredi dobrega polja usedla Pšenična Polica. Prebivalce prve vasi imenuje leksikon Poljčane, drugim pa daje ime Poličani. Kar neverjetno se mi je zdelo pa sem se šel prepričati: oboji so Poličani ali Poličanje. — Na vzpetinah med Kranjsko ravanjo in kamniškim kotlom je zaselek Vrhovje, na vrhu je. Ko smo se vzpeli iz grap in zasenčenih zajed, smo se v vrhovju zlekli v travo pa se nam še sanjalo ni o Vrhovjah.

Zadovoljen bom, če bodo pripombe pomagale komu tistih, ki s pisano ali govorno besedo ustvarjajo naš jezik.

A. Kalan

Venec petic Ivanke Hribarjeve

Predstavljamo učenko jeseniške gimnazije, ki ima v spričevalu same petice

Ivanka Hribar z Javornika je letos končala četrti razred gimnazije z odličnim uspehom. Da povem točno in razločno: v njenem spričevalu so same petice.

Ivanka je vseh osem razredov osnovne šole in vse štiri

razrede gimnazije končala z odličnim uspehom. Dvanajst let učenja, dvanajst odličnih spričeval, toda samo letos so bile same petice.

Cvek je dobila samo enkrat. Bilo je to v prvem razredu osnovne šole pri pisanju ne-

Komu pojejo?

Po končani reviji pevskega zbora osnovnih šol v kranjski občini bi bilo treba napraviti neke tehtnejše analize o potih pevske kulture na osnovnih šolah.

Lahko ugotovimo, da so bili v zadnjih letih na področju pevske, likovne in telesnovzgojne kulture doseženi občutni premiki v pozitivno smer z nastavitvijo ustrezno šolanih prostovoljnih kadrov, na področju telesne vzgoje pa tudi z dograditvijo športnih objektov skoraj pri vseh popolnih osnovnih šolah.

Na vseh popolnih osemletnih šolah delujejo danes po eden, dva, tri ali celo štirje pevski zbori, v zadnjem letu pa so začeli pevski zbori tudi na nekaterih podružničnih šolah. Tako lahko ugotovimo številčno porast pevskega zbora, ki poraja zaradi medsebojne konkurence tudi kvalitetni vzpon.

Pevski zbori se predstavljajo na pevske revije v manjših podeželskih centrih (Goriče, Predoslje, Predvor, Cerklje) in letos tudi v Kranju. Stalni

spremljevalci teh revij pa se vprašujejo: Čemu ves enoletni napor pevcev in pevovodij, ko ni poslušalcev? Skoraj v vseh primerih pevci pretežno pojejo sebi. Tudi v Kranju v tem pogledu ni na boljšem. Kje je tu krivda za tako mrzel odnos do mladih pevcev? Ali so to starši, ki nimajo smisla za kulturno vzgojo svojih otrok? Ali so to občani, ki so prenašeni z glasbo, ki jo prenaša radio in televizija? — Ali je tega kriva pomankljiva propaganda šole v teh centrih? Ali bi bilo treba celotno organizacijo pevske nastopov zasnovati drugače? Edino Stražišče se lahko pohvali, da je ob svojem koncertu napolnilo dvorano.

Prazne dvorane prav gotovo niso spodbuda za nadaljnji razvoj pevske kulture na šolah. Mogli bi se tudi vprašati: Kje sta ob takih prilikah radio in televizija?

Pogrešamo torej široko skrb za razvoj mladinskega petja. Sicer lahko uplame ta spodbudni zagon.

D. Bavdek

kega nareka.

Ivanka sem obiskal na Javorniku. Povedala je, da je oče upokojenec železarne, mati pa gospodinja. Sestra Vilma obiskuje sedmi razred osnovne šole, v šoli pa je prav dobra.

»Nadarjenost ali marljivost?« sem jo povprašal.

»Oboje,« je brez pomisleka odgovorila.

»Podedovana nadarjenost?«

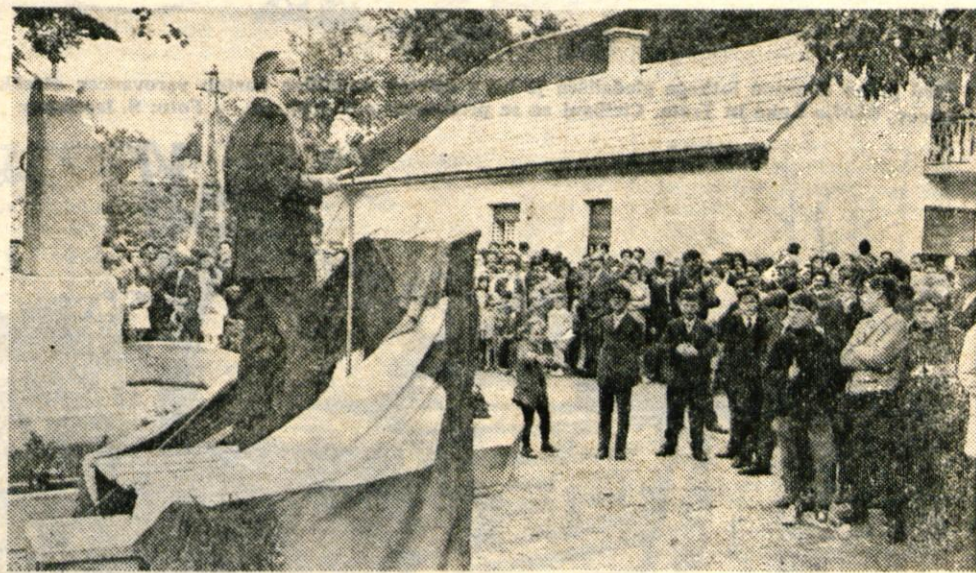
»Morda. Mati je bila v šoli odličnjakinja, pa tudi oče ni bil slab.« Ivanka je povedala, da se je dnevno učila samo po eno uro, ker za učenje sploh ni imela časa. Učila je namreč posamezno 12 dijakin prvega in tretjega razreda gimnazije.

Ivanki noben predmet nikdar ni delal težav, zaljubljen na pa je v matematiko, fiziko in angleščino.

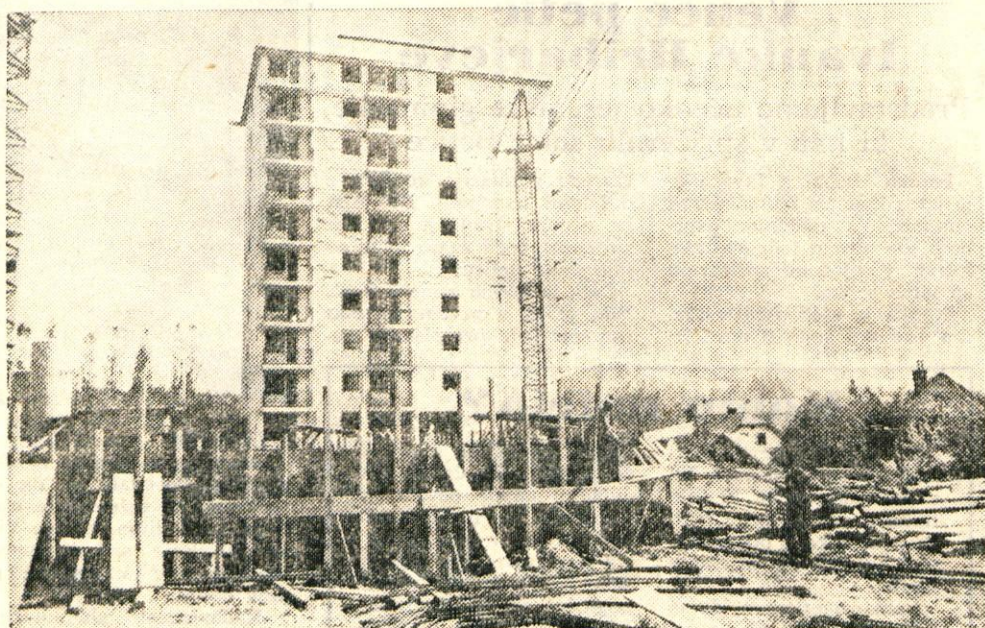
Vsaka plat ima senčno stran. Ivanka je potožila, da se je zelo težko odločila, kaj naj naprej študira. »Končno sem se odločila za študij matematike in fizike. Mislim, da bom nekega dne pedagog. Upam, da bom dobila štipendijo.«

Ivanki Hribar, najboljši učenki jeseniške gimnazije, iskreno čestitamo.

J. Vidic

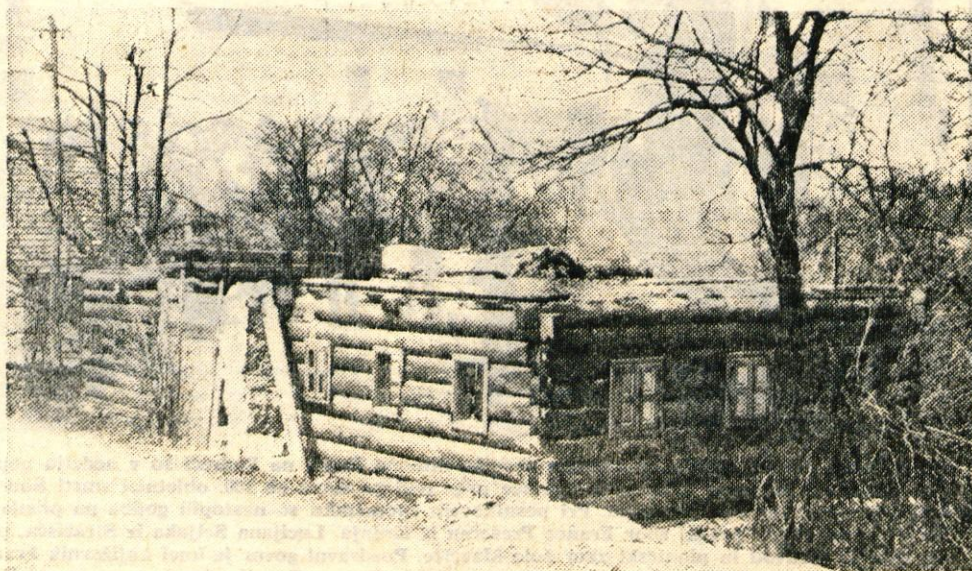
Pri na novo urejeni okolici spomenika pesnika Simona Jenka na Podreči so v nedeljo popolne prebivalci krajevne skupnosti Mavčice pripravili proslavo ob 100. obletnici smrti Simona Jenka in ob krajevnem prazniku. Pri pesnikovem spomeniku so nastopili godba na pihala in štirje pevski zbori: pevski zbor France Prešeren iz Kranja, Lucijana Seljaka iz Stražišča, pevski zbor iz Medvod in pionirski zbor šole Mavčice. Pozdravni govor je imel književnik France Bevk, o pesnikovem delu pa je govoril književnik dr. France Bernik. Proslave so se udeležili tudi predstavniki kranjske občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij (A. Z.) — Foto: F. Perdan

Za pokopališčem v Skofji Loki delavci SGP Tehnik končujejo prvo 9-nadstropno stolpnico v naselju Mestni center. Vanjo se bo v začetku novembra vselilo okrog petdeset ljudi. Zraven te bodo do avgusta prihodnjega leta zgradili še eno takšno stolpnico. Vsaka stolpnica bo stala 381 milijonov S din. — Foto: Jesenovec

Pred polno dvorano loškega gledališča je bil v četrtek popoldne nastop varovancev otroških vrtcev, Skofja Loka in Trata. Cicibani so se predstavili s 30 točkami. — Foto: S. Jesenovec

Prebivalce Puštalca zanima, kdaj namerava lastnik do kraja podreti to hišo. Napol podrta hiša in zanemarjena okolica močno kazita naselje pod Hribom. — Foto: S. Jesenovec

90 - letnica gasilskega društva Kranj

Pod pokroviteljstvom kranjske občinske skupščine bodo v soboto in nedeljo občinska gasilska zveza Kranj, gasilsko društvo Kranj — Primskovo in Zavod za požarno, reševalno in tehnično službo Kranj praznovali 90. obletnico obstoja gasilskega društva v Kranju in 10. obletnico delovanja poklicne gasilske službe. Tako bo v soboto ob 18. uri na Titovem trgu v Kranju praktični nastop operativnih gasilskih enot, ob 20. uri pa bo slovesna seja društva.

V nedeljo, 15. junija, ob 9. uri bodo v domu poklicne enote Kranj odprli gasilsko razstavo, ob 10.30 bo jubilejna seja poklicne gasilske službe, ob 14. uri bo zbor gasilcev pri domu poklicne enote Kranj, ob 15. uri pa pred gasilskim domom na Primskovem zborovanje in prevzem gasilske brizgalne. Popoldne pa bo pred združenim domom na Primskovem zabava s plesom.

A. Z.

75. obletnica gasilstva v BPT

92-letni Ivan Štucin: »Včasih smo v vedrih vodo nosili.«

V počastitev 100. obletnice gasilstva na Slovenskem je industrijsko gasilsko društvo Bombažne predilnice Tržič v soboto in nedeljo skupno z gasilsko zvezo Tržič praznovalo 75. obletnico obstoja in delovanja. Tako je bila v soboto zvečer v Domu gasilcev v tovarni slavnostna seja upravnega odbora, na kateri so podelili 18 gasilem priznanja in odlikovanja za dolgoletno delo v društvu. V nedeljo pa so pripravili gasilsko parado, množično zborovanje, praktično vajo in slovesno prevzeli novo brizgalno.

Na sobotni slovesnosti v Domu gasilcev so podelili posebno priznanje — miniaturno gasilsko sekirico — gasilskemu veteranu in najstarejšemu še živemu gasilcu Ivanu Štucinu.

Ko smo se pred slovesno sejo upravnega odbora pogovarjali z njim o delu gasilcev pred prvo svetovno vojno, nam je 92-letni Ivan Štucin povedal, da bi se današnji gasilci lahko samo čudili opremi in gasilskemu orodju nekdanjih gasilcev.

»17 let sem bil star, ko sem 1894. leta postal član gasilske čete v tovarni in nič koliko manjših požarov smo pogasili in tudi preprečili v tovarni. Samo takrat nismo gasili z minimaksi, motornimi brizgalnami itd. Ko smo opazili požar, je vsak zgrabil svoje vedro in se postavil v vrsto. In tako so vedra romala od rezervoarja za vodo do požara. Vseeno pa smo bili takrat gasilci zelo spoštovani. Če je bil požar, se celo pripadniki strank niso sprševali, čigav je kdo. Naj je bil klerikalec, liberalce ali socialist vsakdo je takoj priskočil na pomoč. In čeprav smo bili slabo

opremljeni v primerjavi z današnjimi poklicnimi četami, smo vseeno velikokrat uspeli preprečiti še večjo škodo.«

Ivan Štucin nam je tudi povedal, da je bilo včasih veliko več požarov kot danes. Takratna mehanizacija namreč ni bila takšna kot danes in je bilo včasih treba bore malo, da je izbruhnil požar. Ko smo mu zaželeli, da bi bil tudi v prihodnje še častni član industrijskega gasilskega društva v BPT Tržič, nam je prijazno stisnil roko, hkrati pa dejal, da bi se, če bi bil še enkrat mlad, prav gotovo spet odločil za ta humani in častni poklic.

A. Zalar

Ivan Štucin

Češkoslovaška pomlad 69

»Vrnite mi krono, zvezda je mrknila!« (3)

TGM je za Čehe nekaj podobnega kot JFK za Američane — Na svidenje, Karel! — K Fleku na golaž in pivo

Med kopico dogodkov, pomembnih letnic in važnih prelomnic, ki sestavljajo zgodovino nekega naroda, je vedno najti tudi peščico posameznikov, katerih imena ljudje povzdigujejo na oltar nesmrtnosti in jih spreminjajo v nacionalne svetinje. Navadno gre za slavne politike, vojskovodje, revolucionarje ali vladarje, za moze velikih dejanj, ki so znali predrugačiti svet in usodo milijonov. Pri Rusih je bil to na primer Lenin, pri Francozih Napoleon, pa Gandhi pri Indijcih ter Georg Washington in Abraham Lincoln pri Američanih. Tudi Čehi imajo svojega idola — to je Tomaš G. Masaryk, prvi predsednik češkoslovaške republike.

TGM — SIMBOL SVOBODE

Temnilo se je že, ko smo prispeli v Lany, Masarykov rojstni kraj. Kar 500 hiš šteje mestec. Naznane so vzdolž valovite, prek travnatih ravnin speljane ceste in za hip sem pomislil, da peljemo skozi kako večjo panonsko vas. A le za hip. Stavbe, vse bele in čiste, namreč bolj spominjajo na aristokratske podeželske vile, kot pa na sivkaste, iz lesa in ometa skrpene vojvodinske kočice.

Sredi mesta, vrh travnatega griča malce stran od ostalih zgradb, stoji dvorec podobna galerija. 'Spominski muzej T. G. Masaryka', pravi tabla ob vhodu. Čeprav je bilo pozno in so že zapirali, prijazna oskrbnica ni pomišljala storiti usluge trem rado vednim Jugoslovonom. Vstopili smo in se znašli v prostorni sobani z vitrinami, polnimi knjig, drobnih vsakdanjih predmetov, listin, pogodb, rokopisov, časopisnih izrezkov in fotografij bradatega, elegantnega moža; veliki Tomaš na konju, med prijatelji, v družinskem krogu, za pisalo mizo... In potlej njegov pogreb, zastave, množica ljudi, razžalošeni obrazi ter krsta. V tej galeriji ležer ljudje — prav kot v cerkvi — le šepetajo, sem spoznal življensko pot človeka, ki je preromal pol sveta, napisal cel kup knjig in nazadnje postal prvi predsednik češkoslovaške republike.

Pred dobrim letom dni, sredi meseca maja 1968, so nekateri moskovski listi, zlasti Pravda, odkrito napadli osebnost Thomasa Masaryka in ga ožigosali za sovražnika delavskega razreda ter za nacionalista. Za Čehe je bila to strašna žalitev.

»Napadajo naj nas, vržejo naj bombo na Prago, storijo naj kar hočejo — huje kakor tokrat, ko so si drznili oblati Masarykovo ime, ne bomo več prizadeti!« je dopisniku nekega ameriškega časopisa izjavil ogorčeni Pražan srednjih let.

Omenjeni incident, še bolj pa kasnejša agresija, sta iz nekdanjega predsednika republike naredila simbol svo-

bode, neodvisnosti. Celo mlada generacija Čehov in Slovakov, ki je o Masaryku slišala le iz ust svojih staršev, ga danes — poleg Dubčka in Svobode — proglašajo za enega največjih mož vseh časov. TGM, tri črke, začetnice njegovega imena, pa so med prebivalstvom bolj znane in češče uporabljene, kot je bila nekoč v Ameriki kratica JFK (John Fitzgerald Kennedy).

PRAGA — TOKRAT DRUGAČE

Zadnjo noč našega bivanja v CSSR, noč iz sobote na nedeljo, smo prespali kakor ubiti. Po štirih utrjavajočih dneh vozarjenja in debatiranja, obiskovanja gradov in posedenja ob vrčkih slastnega prazdroja, nam je temeljit počitek dobro del.

Ulice Rakovnika, še včeraj tako mirne, spokojne in praznične, so tisto jutro zatrpali tovarnjaki. Glavni trg je oživel, po trgovinah so se dretnjali kupci, oba velika gostinška lokala, prej ves čas zasledena do zadnjega kotička, pa sta ostala skoraj brez gostov. Iz tovarniških dimnikov se je kadilo.

»Mar ni danes nedelja?« smo začudeno pobarali Karla.

»Ano. Toda prvomajskih praznikov je konec. Trije dnevi počitka so bili dovolj in proizvodnja ne sme preveč trpeti,« je odvrnil.

Malce nenavaden, a konec koncev povsem logičen ukrep. Očitno tako menijo tudi Čehi, kajti nihče se ni pritoževal.

Medtem smo spakirali in pospravili sobo. Hitro je šlo, presenetljivo hitro. »Hvala bogu, da nimamo s seboj nobene ženske! Cele gore cunj vzamejo na pot in navadno mine nekaj ur, preden so pripravljene,« je zlobno modroval od številnih potovanj prekaljeni Tone. A pustimo šale ob strani. Rakovnik smo zapustili okrog sedmih zjutraj. Pristrčno je bilo slovo od Karla. On in njegova žena sta nam morala obljubiti, da prideta v Jugoslavijo. Na Bled bomo šli, smo se dome-

nili, in na morje, kamor si oba tako želita.

Modri fiat 850 je potlej naglo kolikor se je le dalo ubral proti Pragi. Slabo uro kasneje smo že vijugali po njenih ulicah. Ampak to ni bilo več tisto sivkasto, žalostno, zapuščenost mesto, ki sem ga spoznal pred štirimi dnevi. Resnična Praga je drugačna. Raznolika pročelja hiš so kot pisan mozaik, njih barve se prepletajo in prelivajo druga v drugo, da jih oko kar ne more izpustiti. Gomazeča reka vozil ter ljudi ki jo neprekinjene vrste izlozb delajo še večjo, spominja na razkopano mravljišče. Skušam si predstavljati, kakšne so bile te ulice med avgustovskimi dogodki, ampak nekako mi ne gre. Tank sredi njih je moral učinkovati bolj absurdno kot riba sredi Sahare.

Karlovo most in zelene strehe palač v ozadju nas prisilijo, da ustavimo in izstopimo. Hradčanil! Medtem ko skušamo uganiti, katero od mogočnih poslopij je vladna palača, pristopi bradat možak. Če nam je lahko za vodnika, sprašuje. Razumljivo, da smo ga sprejeli z odprtimi rokami. Njegovo poznavanje mesta je bilo zares izborno (kasneje sem zvedel, da je po poklicu turistični vodnik, da pa trenutno nima zaposlitve). Brez tega človeka — imena se ne spominjam več — bi le stežka našli pot do Fleka, svetovno znane pivnice, kjer vam za uro servirajo krožnik močno začinjene madžarskega golaža, ki potlej kar kliče, da ga razredčiš s pivom. Le stežka bi tudi opazili napol zabrisane napise 'Dubček, Svoboda, z vami smo!' in rezultate hokejskih tekem 'CSSR : Sovjetska zveza — 4:3, 2:0', ki so jih Pražani, vzhiceni nad stockholmskim podvigom češkoslovaške reprezentance, meko marčevsko noč risali po zidovih ter pločnikih in ki edini še pričajo o hudih demonstracijah pred sovjetsko ambasado v Pragi. (Dogodek je Moskvi služil kot povod za ponovno zaostritev odnosov s Prago ter za pritisk na češkoslovaško vladno in partijo).

V spremstvu prijaznega vodnika smo nato obhodili Vavčavské namest, videli stopnišče, kjer se je sežgal Jan Palach, pretaknili nešteto trgovin, bili za tolmacha osamljenemu Angležu, ki je kupoval puško, in se sploh imenitno zabavali. Nihče ni mislil na čas. Šele zgodaj dopoldan smo presenečeni ugotovili, da

bi pravzaprav morali biti že na meji in da nas bo noč prehitela.

TRIJE PROTI SPANCU

Slovo od prijaznega praškega vodnika, je bilo prav tako naglo kot snidenje. Dvestotih šilingov, kolikor sta Tone in Janez uspešla zbrati skupaj — iz žepov mojega suknjica pri najboljši volji nisem iztisnil drugega kot nekaj piškavih kron — se je možak po otročje razveselil. Stisnili smo si roke, potem pa je Tone stopil na pedalo za plin da so kolese zacvilili, in odpeljali smo kot vihar.

Noč nas je dohitela šele v Avstriji, v Linzu, potem ko sta avto ter njegova utrjena posadka prevzila že lep kos poti. Prav takrat smo zavili na »avtobahn« Salzburg—Dunaj, moderno prometno žilo, ki teče od zahoda proti vzhodu in povezuje dve največji avstrijski mesti. Po nekaj de-

set kilometrih smo zavili vstran in jo ubrali proti Lieznu. Ozko, vijugasto cestišče, ki je zamenjalo prejšnjo avtostrado, in naraščajoča utrjenost sta Toneta kmalu spravili na rob spanca. Nekajkrat smo morali ustaviti in si pretegniti ude. Tudi šale so se v borbi z dremavico izkazale kot odlično orožje. Tako je šlo iz ure v uro iz minute v minuto. Ob dveh zjutraj smo drveli skozi izumrli Celovec, slabe pol ure kasneje pa mimo krmežljavega jugoslovanskega carinika, ki ga hrup avtomobila ni mogel zbežati na plano.

Danilo se je že, ko sem doma lezel pod odejo. Glavo brez misli je v hipu zagrnila tema. Zjutraj sem prespal nekaj ur službe, ampak v redakciji so dobrohotno zamižali. Urednik me je samo pobaral, če nameravam kaj napisati. »Seveda«, sem odgovoril in se spravil na delo.

Konec

J. Guzelj

Kdo v filmu »Neretva« igra vlogo tovariša Tita

Naš najdaljši in obenem najdražji film so snemali tri leta, premiera pa bo menda letošnji jesen. V filmu nastopajo najznamenitejši igralci na svetu, toda v treh letih še nikdar nisem prebral, kdo v filmu igra tovariša Tita. Snemanje filma je sofinanciralo 42 jugoslovanskih podjetij, izvršni sveti vseh šestih socialističnih republik, izvršni svet SFRJ in JLA. Stroški snemanja so znašali 3,5 milijarde S dinarjev.

Film Neretva je že prodan v 73 držav za skupno vsoto 1.750.000 dolarjev in domačemu distributivnemu podjetju KINEMA za 100 milijonov S din. Vendar bo Neretva tako doma kot v tujini prinesla producentom več denarja, ker je to minimalno dogovorjena prodajna cena, ki so jo kupci že plačali, kasneje pa bodo še doplačali v odstotkih od zaslužka pri predvajanju filma. Film Neretva je Jugoslaviji že prinesel več denarja kot vsi prodani risani, dokumentarni in igrani filmi skupaj v zadnjih dveh letih. Podjetja, izvršni sveti in JLA, ki so sofinancirali film, bodo dobili vloženi denar nazaj.

Film Neretva prikazuje četrto sovražnikovo ofenzivo, ki se je začela v drugi polovici januarja 1943. leta. Glavni udarec je bil naperjen proti osvobojenemu ozemlju v Zahodni Bosni in Liki. To je hribovito, z gozdovi na gosto poraščeno planinsko področje s posameznimi kraškimi polji. Vrhovni štab je izdal povelje, naj se prva, druga in tretja proletarska divizija zberejo, da bi prebile obroč na jugu ter prodrle v Hercegovino in Črno goro.

Velika težava za manevriranje partizanskih enot je bilo

več tisoč ranjencev, ki so ležali v raznih bolnišnicah na osvobojenem ozemlju. Vladimir Dedijer je v knjigi o življenju tovariša Tita zapisal: »Važno vprašanje je bilo ljudstvo z osvobojenega ozemlja. Nihče ni hotel ostati in čakati na sovražnika. Nemci so prihajali v prazne vase. Ljudstvo je bežalo kakor je vedelo in znalo. Na zasneženih gorskih stezah si lahko najpogosteje videl družino deda in babice z vnuki. Pred njimi krava, pokrita s plahoto. To je bilo vse, kar so ljudje utegnili rešiti pred nemškimi tanki...

Tito se je tiste dni mudil s svojim štabom v nekem majhnem mlinu blizu reke Neretve. Našel sem ga, ko je hodil ob potočku sem in tja. Vprašal me je, kako je z ranjenci. »Počaki bomo na vse ranjence in porušili vse mostove čez Neretvo, tako da bo sovražnik mislil, da smo opustili namen prekorčiti reko...« je dejal tovariš Tito.

Genialna Titova odločitev je rešila življenja vsem pettisočim ranjencem. Zato je razumljivo vprašanje, kuo v filmu igra tovariša Tita. Kot je v neki izjavi dejal režiser Bulajić, je to vprašanje povzročilo določene dramaturške težave. V filmu namreč nihče ne igra vloge tovariša Tita, čeprav je osebnost Tita prisotna v celem filmu skozi razna vojaška povelja.

Ker so se avtorji filma pred začetkom snemanja pogovarjali s tovarišem Titom, je bila to verjetno njegova želja, ki jo lahko razumemo samo, če vemo, da je bila skromnost vedno ena od osebnih vrlin tovariša Tita.

J. Vidic

Zadovoljno je vzdihnil in pritisnil na gumb na pisalni mizi, nakar je vstopila njegova tajnica.

»Rae naj pride!« je kratko ukazal.

Dekle ga je debelo pogledalo. »Mr. Rae? Saj ga sploh ni v redakciji, v Scotland Yardu je.«

Mr. Webb je globoko zajel sapo, da bi vzrožil, pa se je hitro premislil in dejal: »Tako? Saj res! Na to sploh nisem pomislil, Miss Rose. No, poskusite ga na kak način spraviti k telefonu!«

V petih minutah je bila zveza vzpostavljena in Mr. Webb je zelo pokroviteljsko dvignil slušalko.

»Halo, Peter, tu govori Webb.«

»Ne, ali je to mogoče?« se je svetohlinsko začudeno oglasilo nazaj.

Mr. Webb je nadaljeval svoj najboljši praznični smehljaj kot da njegov sogovornik sedi v sobi njemu nasproti. »Da, to sem jaz sam, Peter! Slišite, prosil bi vas, da bi prišli k meni!«

»Lejte no, ali res?«

Webbsov glas se je kar cedil od ljubeznivosti. »Saj se ne mudi tako zelo, Peter, mislim sem le, če si tam lahko odtrgate malce časa. Wickes ima namreč sijajno zamisel za serijo člankov v sobotnih številkah pod naslovom

Flagg je vzel iz ust cigaro, jo nekaj časa ogledoval in nato dejal: »Lepo mora biti, če si človek služi denar s tem, da poroča ljudem o trdem delu, ki ga opravlja tu, Newall in jaz, dan za dnem.«

Peter se je navdušil. »Pomislite vendar, Mr. Flagg, kakšen ugled si boste pridobili na ta način!«

»Saj ga tudi zaslužim,« je dejal skromno Mr. Flagg. »To se pravi jaz in — Mr. Marigold.« Dvignil je kazalec in pristavil: »Pa tudi šefu bi se spodobilo posvetiti kako besedo, Mr. Rae, kajti tudi on je vedel o stvari!«

Peter je potegnil iz žepa pipo. »Casa imam točno še deset minut,« je dejal, »potem sem dogovorjen z določeno damo. Začnite torej že s svojo izpovedjo, sicer vam za kazen pošljem povabilo na svatovščino.«

Flagg je zvito pomežiknil. »Že, že, toda v zgodbi je marsikaj takega, kar ni za tisk.«

Peter je prikimal. »To ni nič novega. Navadno je tako, da se ne da povedati vsega. Torej, kdo je prvi osumil Saleja? In čigava je bila zamisel uporabiti Marigolda kot daritveno jagnje?«

»Stvar se je prvotno začela v Franciji, kot vam je že znano. Sale je šel na posevno ploskev, ne vem, tu je bil

poleg tega pa izredno pameten mož.«

»In zaradi tega se je Marigold odločil, da bo zadevo temeljito preučil?«

Flagg je prikimal. »Tako nekako! Marigold je bil sam v Franciji in je vedel tudi za govorice o tem. Njegov je tudi ves načrt. Prišel je z njim k meni, jaz pa sem ga sporočil šefu.«

»Preiskavo proti Marigoldu ste si torej izmislili v ta namen?«

Flagg se je zadovoljno zasmel. »To niti ni bilo potrebno. Naročili smo mu le, naj odstopi. Kominsky je bil ravno umrl, med ljudi pa smo previdno spravili nekaj govoric, ki so se seveda naglo razširile. Najboljši način za širjenje kake novice je, če jo poveste pod pečatom molčečnosti. Ko so se čenče že dovolj razširile, smo jih po vsej sili skušali zatreti. S tem pa smo jih, kot je to že navada, ravno podnetili in tako dosegli svoj namen. Ljudje namreč le preradi verjamejo največje neumnosti, posebno če gre za znano osebo in tako je imel Marigold neomejeno možnost delovati na tihem. Tudi Megleni krog je bila njegova zamisel. Sodil je, da bo kot lastnik nočnega lokala lahko dobival pomembna poročila in imel

Siromašni predsednik

V maju se je ameriška javnost seznanila s premoženjem svojega novega predsednika. Podatke je objavila Bela hiša. V primerjavi s svojimi predhodniki je predsednik Nixon skoraj revež. Johnson in pred njim Kennedy sta bila na primer multimilijonarja, medtem ko ima Nixonova družina »le« slab milijon dolarjev premoženja. Vse pa tako kaže, da se bo finančna situacija nove predsedniške družine »popravila«. Plača predsednika ZDA je bila pred kratkim povečana dvakrat, to pomeni 200.000 dolarjev plače na leto, razen tega pa predsednik dobi še 90.000 dolarjev nadomestila za stroške potovanja.

Nič več moška domena

Na nedavni razstavi orodja in pribora za vse, ki v hiši radi sami kaj popravijo, je bila v Parizu. Pričakovali bi, da se bodo za razstavo zanimali predvsem moški, toda ne. Za orodje so se zanimale predvsem ženske. Obiskovalke so povedale, da so se prisiljene zanimati za tehniko in mehaniko, ker so sicer popolnoma brez moči, če odpove ta ali oni gospodinjski aparat. Žene pa so se lotile tudi izdelovanj polic in raznih drugih drobnih predmetov v hiši.

Sto presajenih src

Lani so po vsem svetu presadili več kot 100 src. Zahtevne operacije so izvedli kirurgi iz petnajstih držav. Skoraj vsak tretji dan je prišla vest o taki zahtevni operaciji z ene izmed petih celin na svetu.

S temi operacijami obenem je medicina bogatejša tudi za nov serum, ki preprečuje zavračanje tujega srca pri pacientih.

Demokracija na travi

Če bodo odborniki beograjske mestne skupščine dvignili roke, bo Beograd dobil svoj Hyde park. Na enem kvadratnem metru bo lahko vsakdo govoril kar ga bo volja, če ga bo kdo seveda želel poslušati. Prostor bo na razpolago 24 ur na dan. Preberimo razloge za tako prošnjo iz lista Student: »... na ta način se bo materializiral pojem absolutne svobode ali enostavnije rečeno svoboda govora, psovanje in ostalo... Govorniki niso dolžni, da svoja stališča podprejo z dokazi, obenem pa ta možnost glorifikacije boga, svobodne volje in nesmrtnosti ne bo šla na škodo samoupravljanja, reforme in delavskega razreda...«

Rehabilitirani pesnik

Celih 145 let je moral čakati znani angleški pesnik Byron, da je dobil svoje mesto v »pesniškem kotu« westminstrskega opatijskega. Arhidijakon opatijske je pojasnil, zakaj tako dolgo čakanje. Pesnik je bil namreč živel »v promiskuiteti, razdiral svoj zakon, imel nezakonske otroke in neštete ljubice. V Italiji je zaradi ljubimkanja z neko plemkinjo izbruhnil pravi škandal.«

Kaj je zrelost?

● Zrelost pomeni vztrajnost: dokopati se je treba do cilja kljub nasprotjem in oviram, ki nam jemljejo voljo.

● Zrelost pomeni sposobnost, da obvladamo jezo in odpravljamo nesoglasja, ne da bi bili pri tem nasilni.

● Zrel človek more reči: »Zmotil sem se.« Zna tudi reči: »Žal mi je, oprostite!« Toda nikoli ne reče: »To sem vam že prej povedal,« kadar se izkaže, da je imel prav.

● Zrelost pomeni sposobnost, da mirno prenašamo tisto, česar ne moremo spreminiti.

● Zrelost pomeni spoznanje, da smo drug od drugega odvisni; zrel človek je pošten in moč beseda.

● Nezreli imajo izgovore za vse. So kronično počasni, brezbrizni, nezadovoljna bitja, ki se vdajajo krizam.

— Če bi za trenutek utihnil, bom mogoče slišal, igrajo...

64 MEGLENI KROG

STRAHOTNA TROJICA. No, kaj pravite na to?«

»Prav rad bi vam povedal, kaj mislim o tem, pa ne morem. Tu sem namreč v družbi policijskih uradnikov in ne bilo bi pametno, da bi se spričo njih poslužil pretrdih izrazov.«

Mr. Webb se je odhrkal. »Morda boste pa postali drugačnega mnenja, ko boste napisali o tem enega ali dva članka. Wickes misli namreč...«

Peter je nestrpno zastokal. »Če si domišljate, da boste lahko natvezli bralcem katero od Wickesovih zankirnih zamisli in to pod mojim imenom, potem...«

»Kaj potem?« je vprašal Webb.

»Potem boste morali za to seči globoko v žep. Odslej naprej se bo to namreč nehalo, Mr. Webb, da bom delal pri vas za obložen kruhek. Pri meni je zdaj tako, da bom v bodoče moral skrbeti za družino, ali bolj razločno povedano, oženil se bom.«

Mr. Webb je iz navade takoj segel po beležnici in svinčniku. »O tem bi se dalo kaj napisati!« je priznal. »Stvar bo vlekla! Kdo pa je tista dama? Stara ali mlada? Ali bala že ima?«

Peter je trdo položil slušalko na aparat in se rdeč od jeze obrnil. »To je bil Webb,« je dejal.

vsekakor na dobrem glasu. Zaiti na kriva pota seveda ni bilo težko. Ko je prišel v Francijo, je videl, kako naglo se da tam obogatiti in tako se je dal zapeljati. On in Rowe sta živela kot kneza in ko sta se vrnila v Anglijo, se nista mogla več odreči sijajnim dohodkom. Že v Franciji sta kovala načrte za bodočnost in si poiskala zanesljive privržence in jih spravila sem: pri tem je Sale izkoristil svoj položaj ter jim priskrbel vstopno dovoljenje in potne liste. S tem je bila že odstranjena največja ovira.«

Naslonil se je nazaj v svojem naslonjaču in nadaljeval:

»Tolpa Sov nam je delala dovolj preglavic in težav, preden smo prišli na to sled, vendar tako nerodni kot je Sale mislil, pa spet nismo. Prav kmalu smo odkrili niti, ki so vodile v Francijo, kajti vsi člani tolpe, ki smo jih prijeli, so bili Francozi ali vsaj večidel. Tu in tam pa smo iz naših običajnih virov tudi slišali šušljati, da išče uradnik na visokem položaju ljudi v temne namene. O tem smo si vsekakor mislili svoje, vendar po tej poti nismo dosegli kdove kaj. Sale je bil v Franciji, poleg njega pa še stotine policijskih uradnikov in precejšnje število njih tudi na visokih položajih. Vedeli smo le, da je voditelj mogočen mož — mogočen,

je prav. Celo Morana je poklical iz Amerike v ta namen. Poleg vsega pa se je zdaj izkazalo, da je Megleni krog prava zlata jama, čeprav je bil ustanovljen iz popolnoma drugih namenov. Tu zdaj spet lahko vidite, Mr. Rae, da se tistemu, ki ima toliko denarja, da ne ve, kam z njim, kup še vedno veča. Vse, za kar zagrabl, se spremeni v zlato.«

»Tako kot pri rajnkem Midasu,« je vpletel vmes Newall in jih poučil: »To je bil fant od fare, imel je zlato kot peska v morju.«

»Zdaj govorimo o Marigoldu,« ga je strogo zavrnil Flagg, »Ne vtikajte se vendar venomer vmes, Newall. Vaših bajeslovnih kraljev smo že sit!«

Peter je zamišljeno vlekel pipo. »Marigold je bil pa tudi sila spreten. Nikoli ga nisem imel na sumu.«

»Na, tu se pa vse neha!« se je razhudil Flagg. »Da ga niste imeli nikoli na sumu? Kdo pa je najbolj želel, naj ga takoj obesim na bližnje drevo, vas vprašam? Dargi je tudi poklical Newalla, ker je vedel, da se Sove pripravljajo na umor in se je bal, da boste čenčali o Marigoldu in tako uničili ves naš trud in Newall je prišel ravno še o pravem času, da vas je rešil iz Rowejevih krempljev.« Nejevoljno je stresel z glavo.

Tradicijska tržiška čevljarstva (25)

Praznovanje »šušarske« nedelje

Angelsko nedeljo, prvo nedeljo v septembru, smo čevljarji imenovali tudi »šušarska nedelja«. Čevljarski mojstri so bili včasih organizirani v čevljarski zadrugi, pomočniki pa so imeli svojo organizacijo, in sicer »Društvo izučnih čevljarskih pomočnikov«. Kdor je hotel biti član društva, je moral predložiti spričevalo, da je izučen pomočnik. Društvo je imelo namen združevati čevljarske pomočnike in jih v boleznih podpirati. V Trzinu je sicer bila že od leta 1874 dalje »Bojniška blagajna« kot splošna ustanova za vse delavstvo, kljub temu pa so imeli čevljarski pomočniki še svoj bolniški sklad, v katerem so plačevali mesečno po 30 krajcarjev (pred prvo svetovno vojno).

Društvo si je izbralo primerno gostilno za svoj sedež. Vsako prvo nedeljo v mesecu so se zbrali v gostilniškem »ekstra cimiru« in vplačali določeno prispevek ali »auflog«. Iz tega zneska je prejemal vsak oboleli pomočnik podporo kakih 6 tednov, in sicer poleg bolniške podpore od socialnega zavarovanja.

Na vsako četrtoletje pa so vplačevali tudi tako imenovani »kvartol« (po 20 krajcarjev). Ta znesek so porabili za praznovanje angelske, »šušarske« nedelje, ki je bila njihov letni praznik.

Zjutraj ob 8. uri so imeli mašo z darovanjem; vsak po-

močnik se jo je moral obvezno udeležiti. Pri maši sta ministrirala dva pomočnika, ki sta bila že kot šolarja ministranta. Zvečer so priredili na svojem sedežu v gostilni tombolo, za katero so že med tednom pobirali po trgu dobitke. Vsak pomočnik je ob tej priliki dobil liter vina, kruh in pečenko (to je moralo biti najmanj pol kilograma). Ob harmoniki so se tudi zavrteli s svojimi dekleti in ženami in ob prepevanju dostojno zaključili svoj letni praznik.

Društvo je imelo svoj sedež ali pri Luzarju, Pelarju, Bastelju in Damulneku. Društvo

je delovalo okrog 40 let, z okupacijo leta 1941 pa je prenehalo. Simbol društva je bil majhen škorenj, pokrit s steklenim pokrovom; zdaj je v tržiškem muzeju.

Majhno kopito za ta škorenj je menda izdelal mojster Lovrenc Pogačar, prav tako tudi vzorec »mušter«, škorenj pa je izdelal pomočnik Ignac Dečman.

Pri oprostitvah vajencev (»frejšprehungah«), ki so bile pred komisijo čevljarske zadruge, je bil navzoč tudi eden od starejših pomočnikov. Ko je bil vajenec po pregledu izdelka za izpit in po raznih vprašanjih oproščen, je dobil od pomočnika, to je člana komisije »pušeljc« in viržinko, cigaro, kar je pomenilo, da zdaj lahko kadi, zakaj prej, ko je bil še vajenec, tega ni smel.

Umrle tovariše so morali pomočniki obvezno spremiti k pogrebu, pogosto tudi s prižganimi svečami. Prav tako je bilo tudi pri procesijah. Vse to je bilo še ostanek navad iz cehovske dobe.

Ko sem že omenil procesije, naj povem, da so imeli čevljarski mojstri svojo cerkveno bandero iz leta 1878. Kakšno je bilo prejšnje, še starejše, tega ne vem. Bandero so nosili po trije mojstri.

Pod njim so se vsi čevljarski mojstri, pomočniki in vajenci udeleževali skupaj vseh treh slovesnih procesij na leto, in to na veliko soboto, na dan sv. Florijana 4. maja (v spomin na požar leta 1811) in na praznik svetega rešnjega telesa. Leta 1931 pa so veliko bandero opustili in si nabavili zastavo s sliko sv. Krišpina na eni in s čevljarskim grbom na drugi strani. Ta zastava je zdaj v tržiškem muzeju.

PETJE

Iz vsega, kar sem doslej napisal, se vidi, da je bilo tudi v Trzinu kot povsod drugje že od nekdaj precej trdo za zaslužek. Tudi kovači so po fužinah delali od ranega jutra do noči, čevljarji pa še dlje. Vendar so bili ljudje vedno dobre volje. Z veseljem petjem so si krajšali čas. Iz odprtih oken čevljarskih delavnic na sedanji Koroški in Partizanski cesti, za Virjem in drugje se je že v ranih jutranjih urah med žvrgolenjem ptičev v kletkah slišalo petje čevljarjev, na primer:

Sem Trzičan, daleč znan,
žvižgam in pojem, rad sem
šteman.
Kot gnezdo ptič jest ljubim
Trzič
kjer se zdeluje kosa, čevljic.

S pesmijo so se oglasili ponoči pod okni deklet — pri vsakih dogodivščinah so bili, skratka, zraven čevljarski pomočniki, saj jih je bilo največ po številu. Čevljarji, ki so se vrnili v Trzin po letih »fremdanja« po Koroškem, so zanesli k nam tudi pesem koroškega kmeta in ljudskega pesnika Drabosnjaka. Ob nedeljah se je iz gostiln razlegala še harmonika, razen v postnem ali adventnem času. Dokler ni bilo radia in še prej raznih družabnih prireditev, so si čevljarji in tudi drugi ljudje krajšali čas s petjem in plesom.

Andrej Tišler

**Gorenjski kraji
in ljudje**

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)
IV. DEL

9

S težkim srcem in z občutjem greha sem vzel mami prihranjeni denar, jo v pismu prosil, naj mi ta greh odpusti, saj ji bom ukradeni denar nekoč vrnil, ker sem ga vzel samo zato, da bi se lahko odpeljal z vlakom do Bodenskega jezera in nato preko Švice v Italijo, od koder bi našel pot do slovenskih krajev, do mamine in svoje Borjane, našel pot v svojo domovino, brez katere mi ni več moč živeti. Odpeljal sem se v München, kupil karto do Bodenskega jezera, a nisem nikoli prišel do tja, ker so me prej prišli na vlak in me odpeljali nazaj v Penzberg, kjer sem spoznal, kako hudo sem s svojim pobegom užalostil mamo, jo razžalil in ji napravil celo goro skrbi, ki jih prej nisem niti slutil. Mamo je bolelo, kar sem storil. Skrbelo jo je, kaj bo iz mene, ker sem ji vzel denar. Mojih nagibov ni mogla razumeti. Postala je do mene stroga in mi zagrozila celo s poboljševalnico. Zaman sem ji zagotavljal, da ne bom nikoli ne tat ne razbojnik in da bom skušal biti do nje in vseh drugih ljudi pošten in dober in da bom od vsega, kar je na svetu, sovražil samo nepoštenost, krivico in družge podobne stvari, vredne človeškega sovraštva in gnusa. In ker mi mama na videz ni verjela, sem mislil, da mi v resnici ne verjame, da sem hotel samo domov, to se pravi tja, kjer sem čutil, da je moj pravi resnični dom, moja prava resnična domovina. Začel sem se je bati. Pred mojimi očmi je nenehno lebdel njen grozljivi, da me bo dala v poboljševalnico. Zato sem počasi začel verjeti svoji zlobni penzberški babici, zlobni zato, ker je sovražila mojo mamo in ker se je zaklela, da iztrga mami mene in ji tako do kraja zagreni in uniči življenje.

»Da, življenje ji je hotela uničiti.«

Jaz pa zlobe penzberške babice, ko mi je rekla, da me bo mama, čim se bo vrnila iz

Starnberga, odpeljala v poboljševalnico nisem spregledal. Verjel sem ji. In verjel sem ji tudi, da me bo ona rešila pred mamino namero, če jo bom le ubogal in šel z njo v neki samostan k nunam, ki me bodo skrile. Iz tega samostana me je babica potem, ko je mama po naključju zvedela, kje sem, odpeljala daleč v drug samostan na spodnjem Bavarskem. Šele tu sem začel razmišljati in zaslugi, da sem penzberški babici nasel, in si rekel: »Mama me ima preveč rada, da bi me vtaknila v poboljševalnico. Bogve, kako me zdaj išče in joče,« se mi je mama zasmilila. »K njej moram,« sem sklenil in pobegnil. Že na postaji sem naletel na nekega časnikarja, ki je že prej pisal o moji ugrabitvi in ki je našel sled za menoj. Odpeljal me je k mami v Starnberg.

Mama me je bila zelo vesela. Povedala mi je, da so se za naju zavzeli ljudje, delavci, taki, kakor je bila sama. Ti ljudje niso delali razlike med Nemcem in Slovencem. Ko bi bili po vsem svetu vsi taki in ko bi vsi taki ljudje vladali v svojih domovinah sami, bi ne bilo na svetu nobenih gospodskih domov in vse domovine bi živele v bratstvu, razumevanju in sodelovanju. Potem bi ne bilo nobenih vojn več in vsi ljudje bi bili srečni. Tako mi je rekla mama. A ker se kaj takega še ni zgodilo, sva oba zahrepenela, kdaj bo napočil trenutek, ko bova lahko zapustila Bavarsko in se vrnili domov. In letos februarja se je najina želja uresničila. Bila sva srečna, ko sva prišla v najino Borjano, v mamin rojstni kraj, v najino domovino, po kateri sem v tujini tako zelo hrepenel in trpel, ker sva morala na vrnitev čakati več kakor tri dolga, predolga leta, čas, v katerem sem globoko v sebi občutil, da domovina ni prazna beseda in da brez domovine človek ne more biti srečen.

Ta domovina pa ni samo moja domovina, marveč je naša slovenska domovina, ki so si jo skoro celo tisočletje lastili tujci. Tudi zdaj, ko smo se otrsli tisoč let starega jarma, bi nam nov jarem radi naložili drugi. Toda tega jarma ne bomo mi, ki smo v teh dneh občutili vso radost slovenske svobode, hoteli nikoli nositi. Ne bodo nas mogli vpriči vanj, pa naj se še tako prizadevajo. Nimajo pravice do naše domovine, do naše slovenske grude, do naših gora in ravnin, do našega morja. Zato naj ne segajo po tem kar ni njihovo. Rod, ki je slišal vrisk svobode, si svobode ne bo pustil nikoli odvzeti.

Svoji grudi in svoji besedi se ne bomo nikoli odpovedali. Če si bodo hoteli vzeti in pokoriti slovensko deželo, bodo morali preko naših trupel. Svojo svobodo in besedo bomo znali braniti, pa četudi bi morali v tem boju žrtvovati svoje življenje. Zato nobenega strahu! Gospodovalnosti in nasilju lahko izbiješ meč samo tedaj, če mu ga izbiješ s mečem! A upajmo, da nam tega ne bo treba in da bo po tej krvavi preizkušnji, ki jo je prestalo človeštvo, na svetu zmagala pravičnost, in da bomo svojo domovino uredili tako, da bo lahko sleherni človek srečen.

Tako piše Slavko, ki v svoji otroški, a že težko preizkušeni duši misli, da bo težki tisočletni preizkušnji in podložništvu nova slovenska domovina taka, kakršno bi rada videla njegova mama, rudar Pahor in vsi, ki so bili včeraj še nič, a bodo jutri vse.

Za tako domovino so živeli in delali naši največji možje, kakor so bili France Prešeren, Fran Levstik, pesnik iz naših krajev Simon Gregorčič in drugi vse do današnjih dni, med njimi predvsem še živeči sodobni slovenski pisatelj Ivan Cankar.

To bo dovolj. Le še nekaj stavkov za zaključek bo treba. Toda ti stavki, potrebni za konec naloge, mu nočejo in nočejo privreti iz možgan. Slavko zopet grize peresnik, a zaman.

»Nič ne bo,« postaja čedalje bolj nestrpen, dokler ga ne pokliče gospodinja.

»Nekdo te išče, Slavko,« pravi.

»Kdo?« pogleda Slavko iz sobe in zagleda sošolca Karla, sina rudniškega inženirja Kladeve. »Ah, ti si?« se začudi, kaj je gosposkega sošolca prineslo k njemu v revno rudarsko stanovanje.

»Saj mi ne zameriš, ker sem prišel,« se gosposki sin opravičuje.

»Seveda ne, saj nisva skregana.«

»Veš, naloga me skrbi, pa sem si rekel: K Federlu grem! On zna sukati pero, pa bi se za jutrišnjo nalogo skupaj pripravila.«

»Hm, morda imaš prav? Jaz sem že nekaj napisal, le konec mi ne gre in ne gre,« Slavko povabi sošolca za seboj.

»Mraz je,« se gosposkemu Karlu zdi soba premrzla. »Lahko bi šla k meni.«

»K tebi?« ga pogleda Slavko, kakor da bi ne šel rad h gospodi, ki mu je tuja. »Saj bi lahko tudi tu!«

Toda Karl ne odneha.

Lojze Zupanc: Moj brivec

Visok je dva metra, mogoče za kakšen konjski noht manj. Včasih je bil strasten kvartač, ljubitelj alkoholnih pijač in potraten pušač. Od kar pa se je bil oženil, se je popolnoma spremenil; vina ne pije več, piva ne pokusi, ne kadi in ne kvarta.

Kmalu po poroki je za dva meseca izginil. Odšel je v delovno brigado, kjer je preizkušal svoje moči ob lopati in krampu. Vrnil se je okrepljen na duši in telesu. Njegove roke so postale prave medvedje šape, da bi človek temu silaku prej zaupal plenkačo kakor britev. Pa tudi sam se je hvalil, da je pridobil na teži in močeh.

»Le zgaga in naduha me dajeja,« je včasih potožil.

Sicer pa je povsem spodoben in vpluden človek. Svoje kliente deli na boljše in navadne. Vse »boljše« pozdravlja s »Klanjam se, doktorje!«, pa mu je prav vseeno, ali so resnični doktorji ali ne.

Oni dan mi je položil po končanem britju roko na rame in v zadregi zajecjal:

»Prošnjo imam za vas, doktorje!«

»Kar povejte, dragi Čopič,« sem rekel. »Prav rad vam bom usregel, če bo le mogoče.«

»Saj ste v službi v oglašnem odelku, ali ne?« me je vprašal.

»Da, sem.«

»Od jutra do večera delam,« mi je potožil. »Nimam je mirne ure, da bi odšel na oglašni oddetek in oddal besedilo za mali oglas. Vajenca bi sprejel, če se bo javil primeren fant.«

»O, če ni nič drugega, vam to lahko jaz uredim,« sem dejal. »Kar napišite besedilo in oddaj ga bom v tiskarni.«

Iz žepa je potegnil popisan listič. Bral sem:

FRIZERSKI SALON SPREJME VAJENCA. PREDSTAVI NAJ SE BRIVSKEMU MOJSTRU ČOPICU, MESTNI TRG 55.

Vtaknil sem listek v žep in odšel. Še isti dan sem ga oddal v tiskarni. Potlej se za usodo brivčevega malega oglasa nisem več zanimal.

Po tem dnevu se je moj brivec povsem spremenil. Ko sem se po dveh dneh spet oglašil v njegovem salonu, da bi me obril, je samo nekaj zagodrnjal v pozdrav. Potihem sem bil celo vesel, misleč, da je možakar zvedel, da nimam nič skupnega z doktorjem in me bo končno prejenjal nagovarjati z besedo doktor. Ko sem prišel na red, je brez besede pomočil čopič v milnico, potlej pa pričel neusmiljeno šariti po mo-

jem obrazu. Zdelo se mi je, da s čopičem le malo preveč pritiska ob moje lice, ker sem po dolgotrajnem drgnjenju začutil pekočo bolečino.

»Mojster, danes pa silno močno pritiskate čopič ob moje lice,« sem potožil. »Pozna se, da ste si v delovni brigadi okrepili roke.«

»He, to še ni nič!« je vzkliznil in se porogljivo nasmehnil. »Ste že videli slona?«

Začutil sem se temu vprašanju.

»Slona? Kaj bi ga ne videl!« »No, torej... Kaj se še čudite? Slon je vendar težka žival; ima težko, okorno hojo... Skratka, pritisk moje- ga čopiča ob vaše nežno lice...«

Nisem ga dalje poslušal. Praščil sem v smeh.

»Prosim, nikar se ne smejte!« je povzdignil glas. »Svarim vas, dokler je še čas in dokler je vaše lice celo. Kajti, bogme, če vas bom z nožem oklal, boste sami povzročili nesrečo. Sicer bi to še ne bilo nič v primeri s sunkom, ki ga razdražen slon zadaja sovražnikom s svojimi okli.«

Obril me je naglo, kakor da bi zmolil očenaš. Zdelo se mi je, da je opravičil svoje delo preveč površno, toda molčal sem in si mislil, da je možakar pač slabe volje in stresa svojo jezo nad menoj, ker je nad ženo ne upa. Potlej mi je z mokro brisačo otrl obraz. Toda kako! Ploščal je z otiračo po mojem obrazu s tolikšno močjo, kakor da bi me slon očofal s slinastim trobecem. Ko pa je stisnil žogico na steklenički in brizgnil vame kolonjsko vodo, je napravil to s-takšno divjo silo, kakor bi me bil pravi slon obrizgal z rilcem.

»Želite, da vas napudram?«

»Kakor običajno, mojster,« sem vzdihnil.

In že je potisnil prtiček v škatlo s pudrom ter me opral, da se je kadilo okrog moje glave kakor okrog podivjane črede slonov, kadar zdirja po peščenem svetu.

»Počasneje, mojster!« sem ga krotil v presilni vnemi. »Bogme, saj me boste še zadržali s tem riževim prahom...«

»Hja, to ni še nič! Pomislite samo na slona, kakšen prah dvigne, kadar zdirja po peščeni pustinji...«

»Hudiča, le kaj ima s tem slonom,« sem pomislil. »Saj je menda še pri pravi pameti!« — Vse to mi je rojilo po glavi z bliskovito hitrostjo.

Ko je bilo britje pri kraju je zakričal z gromkim glasom, kakor da bi zatrobil slon:

»Želite, da vas ostrizem?« »Prosim!«

Ovil mi je levico okrog vratu ter me vkleščil v objem, da sem imel občutek, kakor bi me slonji trobec vklenil v jarem. Urno je pograbil električne škarje in — zuzuzu — res! — je zarezal cesto po sredini moje glave.

Skočil sem s stola in potistiral:

»Nisem rekel, da me ostrizite na balin! Zbogom, frizural! Preklete, zakaj ste to storili?«

»Nikar se ne razburjajte!« je besedoval in polbrezumen usmev mu je blodil po ustnicah. »Saj niste zahtevali, naj vas ostrizem na frizuro! To ni nič hudega, saj je vročina ko v džungli, kjer prebiva slon...«

Nisem ga dalje poslušal. Pograbil sem klobuk in jo ucvrl iz njegovega salona k sosednjemu brivcu, ki me je ostrigel do kraja. Povedal sem mu, kaj sem doživel pri mojstru Čopiču, rekoč da ima najbrž nekakšno slonomanijo, ker nenehno govori samo o slonu.

»Da, da dobrotja je sirota,« sem končal svoje pripovedovanje. »Napravil sem mu uslugo, da sem v tiskarni od dal njegov mali oglas, s katerim išče vajenca, on pa bi me v zahvalo najraje skalpiral.«

»Torej vi ste tisti grešnik!« se je zasmejal brivec. »Poznam to zgodbo. Sam mi je včeraj vse pripovedoval. Ne čudim se torej, če je besen na vas.«

»Besen? Čemu neki? Kaj sem mu storil zalega?« sem neprijazno poškilil nanj, namrgodil obraz in umolknil.

Mladi mož pa je razgrnil predme časopis in pokazal na mali oglas, rekoč: »Tukaj le berite, kaj ste zagrešili. Bogme, tudi jaz bi tega ne bil vesel. Zahvalite boga, da vam ni mojster Čopič prerezal vratu.«

Zapičil sem pogled v oglas. Bral sem:

FRIZERSKI SLON SPREJME VAJENCA...

»Hahaha! Hahahaha!«

Smeh me je kar lomil. Zaradi prekletega tiskarskega škralta, ki je požrl v besedi SALON črko a, je iz salona nastal slon. Zato sem torej trpel Tantalove muke v salonu mojstra Čopiča? Zaradi tiskarskega škralta sem ob svojo frizuro?

Naslednji dan sem šel spet k njemu. Povedal sem mu, da nama jo je zagodel tiskarski škralt.

»Prekleti tiskarski škralt,« se je zasmejal. »Jaz pa sem se hudoval na vas, češ da ste mi zanalašč spremenili besedo salon v slon.«

Segla sva si v roke in postala spet prijatelja.

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

9

7. Po Funkovem navodilu je odprla diskontna banka za zlato poseben tekoči sklad, ki je končno znašal 10 do 20 milijonov RM in ki je bil na razpolago gospodarskemu oddelku SS za financiranje izdelave različnih izdelkov v tovarnah, ki jih je SS upravljal z delovno silo iz koncentracijskih taborišč.

Izjavljam, da so te moje navedbe, ki sem jih podal po svoji vesti in znanju, resnične.

Dodd je razburjen. »To je dokument 3944-PS, ki ga je Emil Puhl podpisal in ki je uradno overjen. Gospod predsednik! Predlagam to zapriseženo izjavo kot dokazilo US-846 in film kot dokazilo US-845.«

Nato Dodd takoj nadaljuje z zasliševanjem in ne privoščil Funku nobenega oddiha. »Kaj lahko zdaj, ko ste slišali izjavo svojega sodelavca in kolege, ki ste ga včeraj označili kot zanesljivega človeka, izjavite sodnemu zboru o svoji poučenosti glede dogajanja med SS in vašo banko?«

Funk se je tresel od razburjenja. Mož, ki je leta in leta užival njegovo zaupanje, je prelomil s preteklostjo in izpovedal resnico. Zakladnik črne bratovščine se je znašel v škripcih. Vendar še ni opustil boja za svojo glavo.

»Izjavljam, da je pričevanje gospoda Puhla neresnično. Jaz sem se z gospodom Puhlom pogovarjal o deponiranem zlatu kvečjemu trikrat, mislim pa da samo dvakrat. O draguljih in nakitu nisem z gospodom Puhlom spregovoril niti besede. Zame je nepojmljivo, zakaj hoče ta človek, ki je gotovo ukrepal v dogovoru z SS, z gospodom Puhlom, zvaliti krivdo name. To odgovornost vsekakor odklanjam in prosim, naj gospod Puhl takoj pred mano, v moji navzočnosti, do podrobnosti izpove, kdaj, kje in kako se je o teh stvareh dogovarjal z mano in kakšna navodila je dobil od mene. Ponovno izjavljam, da se o nakitu in stvareh iz koncentracijskih taborišč nisem z gospodom Puhlom nikoli pogovarjal. Lahko rečem samo to, kar sem že uvodoma povedal, da mi je gospod Puhl nekega dne sporočil, da je prispela pošiljka esesovskega zlata, in da sem pozneje na njegovo pobudo, sedaj se tega spominjam, prej mi je ušlo iz spomina, ker stvari nisem pripisoval tolikšega pomena, da sem govoril z SS-reichsführerjem o tem, če lahko z njim razpolaga reichsbanka. Reichsführer se je s tem strinjal. Vendar nisem niti z reichsführerjem govoril o nakitu, draguljih, urah in podobnih rečeh, temveč vedno le o zlatu.«

»Kaj pa boste rekli,« je nadaljeval Dodd, »če vam povem, da je sprejela banka v teh letih 77 pošilk materiala, kakršnega ste danes videli? Ali trdite, da to ni res? Ali mi boste pritrdili?«

»To je vsekakor lahko res, vendar o tem nisem bil poučen, o tem ne vem ničesar.«

Dodd seže po svojih aktih. »Dobro, potem si boljše oglejte dokument št. 3948 — PS. To je dopis, očitno naslovljen na državno zastavljalnico v Berlinu, ki nosi datum 15. septembra 1942. Ne bom vsega čital, čeprav je zelo zanimiv dopis. Kakor lahko vidite, sporoča dopis naslednje: 'Pošiljamo vam spodaj našete vrednostne predmete s prošnjo, da jih po najboljši možnosti vnovčite.' In potem je tu naštet: 247 prstanov iz platine in srebra, 154 zlatih ur, 207 uhanov, 1601 poročni prstan, 13 broš z domnevniimi briljanti — preletel bom samo površno, ne bom čital vsega — 324 srebrnih zapestnih ur, 12 srebrnih svečnikov, žlic, vilic, nožev in potem različni deli ur in nakita, 187 biserov, 4 domnevni briljanti. Podpisano: 'Deutsche reichsbank, glavna blagajna.' Podpis ni čitljiv. Bi si, prosim, ogledali original in nam povedali, kdo ga je podpisal?«

Funk postane trmast. »Ne, ne vem, kdo je to podpisal.« »Želite prepričati sodišče,« je siknil Dodd, »da so poslali nameščenci vaše banke te spiske državni zastavljalnici brez vaše vednosti?«

»Jaz o teh postopkih ne vem ničesar, so pa razumljivi le, če vzamemo, da so bile reichsbanki izročene stvari, ki jih ta ni smela obdržati. To vendar izhaja iz tega,« jeclja Funk.

Dodd pomaha z novim dokumentom. »Sedaj pa si oglejte še dokument 3949-PS, ki je datiran štiri dni pozneje, 19. septembra 1942 tole dokazilo US-848. Videli boste, da govoril o vnovčenju bankovcev, zlata, srebra in nakita v korist finančnega ministra. Tam piše tudi, da je to samo delni obračun o vrednostnih predmetih, sprejetih od oddelka za plemenite kovine. Mislim, da ni potrebno čitati vsega. Lahko si ogledate in citate. Po navedbi vsebine pošiljk, ki so prispale 26. avgusta 1942, piše v zadnjih dveh odstavkih tole: 'Preden izročimo dosedanj izkupiček 1.184.345,59 RM glavni državni blagajni na račun gospoda finančnega ministra, prosimo za sporočilo, pod kakšno oznako bo na voljo ta vsota in poznejši izkupički.'«

DELO BO V KRATKEM IZSLO PRI ZALOŽBI BOREC

Mladina in gore - letos drugič

Letos smo med kranjsko planinsko mladino obnovili tekmovalne v različnih dejavnostih in ga zopet imenovali Mladina in gore. Začeli smo že v začetku šolskega leta. Pregledali smo lansko delo ter si označili nekaj popravkov in dopolnil. K devetim planinskim sekcijam, ki delajo v osnovnih šolah, je Mladinski odsek pritegnil še deseto, to je osemletko Senčur pri Kranju. Nova je tudi skupina v Mlekarski šoli v Kranju.

V planinskih sekcijah na šolah so se vrstila predavanja z barvnimi diapozitivi, sestanki osnovnih planinskih šol, izleti, pohodi, pridobiva-

nje novih članov. v naših časopisih smo brali prispevke pionirjev-planincev, propagandne omarice so menjavale svojo vsebino, pred večjimi prazniki smo kurili kresove na naših vrhovih, odhajali smo na orientacijska tekmovanja, sprejemali in spremljali smo štafete, pripravljali kulturni program ter odšli na pohod bratstva in enotnosti v Črno goro.

Ker pa je letošnje leto posebej označeno s pomembnimi obletnicami, med katerimi je ostala tudi 70-letnica našega planinskega društva, smo sklenili, da se bomo v posebni prireditvi Mladina in gore spomnili tudi teh naših

mejniov. Vzorec smo dobili v radijski oddaji Spoznavajmo svet in domovino.

Pripravili smo gradivo iz zgodovine PD Kranj, iz življenja njegovih odsekov ter iz osvobodilnega gibanja na Gorenjskem. Na desetih osnovnih šolah so se planinci učili pripravljeno snov in potem odgovarjali na vprašanja 17. maja v kinu Center. Tudi letos je mladina napolnila to dvorano. Tekmovalni program so pozivljali pevci, harmonikarji, recitatorji, balетка in igralci z dramskim prizorčkom Gorski vrtnarček in dva nepridiprava.

Po prireditvi so vsi nastopajoči odšli s svojimi pedagogi v osnovno šolo France Prešeren. Zastopnik Planinske zveze Slovenije prof. Tine Orel, ki nas je ta dan obiskal, je podelil pismena priznanja planinskim sekcijam, ki že vrsto let širijo planinsko misel med mladino. Pohvale je potrdila letošnja skupščina Planinske zveze. V spomin na današnji prireditev pa so vsi prejeli še planinske značke. Dan je bil slovesen in še nekaj časa nam bo ostal v najlepšem spominu. Ob čaju je stekla planinska beseda.

Planinski zvezi se za vsa priznanja iskreno zahvalujemo. Spodbudila nas je, da z delom nadaljujemo ob sklepu, da morajo vrste planinske mladine ostati močne. Hkrati se zahvalujemo tudi vodstvu osnovne šole France Prešeren za gostoljubje, vsem pedagogom — planincem pa posebna topla zahvala za požrtvovalno sodelovanje.

M. B.

Še s Prištino in z JLA

Planinsko društvo Kranj je s svojo aktivnostjo navezalo stike še s planinci v Prištini, ki so zelo navdušeni za sodelovanje. Predvidena je že skupina mladine, ki bo šla iz Kranja na kosovska gorovja, iz Kosova pa pričakujejo sodelovanje na letošnjem tradicionalnem orientacijskem pohodu Po poteh kokrškega odreda, na plezalnem tečaju pri Češki koči, za dan planincev in ob drugih prireditvah.

Na željo planinske enote JLA v Kranju pa je prav tako vzpostavljeno sodelovanje. — Vojaki te enote so že v zadnjih letih sodelovali z mladinskim odsekom PD Kranj na raznih pohodih, pomagali so pri urejevanju prenočišč in preskrbe itd. Vnaprej pa je predvideno tesnejše sodelovanje s predavanji, v plezanju in reševalni tehniki in podobno.

K. M.

O lovski organizaciji

Osnovna organizacijska enota lovske organizacije je ne samo na Gorenjskem, temveč tudi v Sloveniji in Jugoslaviji lovska družina, ki je samostojen upravljelec lovišč. V sedemindvajsetih LD, kolikor jih je na Gorenjskem, je v članjenih 1260 članov. LD so teritorialno razporejene tako: le v zgornjesavski dolini so LD Kranjska gora, Dovje, Jesenice, v bohinjskem kotu LD Bohinjska Bistrica, Stara Fužina, Nomenj, v blejsko-radovljiskem predelu LD Bled, Begunjsčica, Stol, Jelovica, Kropa, v okolici Kranja LD Sorško polje, Jošt, Uden boršt, Storžič, Senčur, v Trzinu LD Trzin in Kovor, v Skofji Loki LD Skofja Loka in Križna gora, V Selški dolini LD Selca, Zeleznički in Sorica, v Poljanski dolini LD Poljanec, Gorenja vas, Sovodnj in na Jezerskem LD Jezersko. Vseh 27 LD gospodari na 131.767 ha lovišč. Na ostalih gorenjskih loviščih gospodari dva zavoda za gojitev divjadi — »Kozorog« v Kamniku in »Triglav« z Bleda. Prvo lovišče zajema vzhodni del Karavank od vrha Stola, zahodni in južni del Savinjskih Alp do vrha Grintovca, ravnino od Preddvora do Smlednika in od Most do Senturške gore s površino 31.631 ha. »Triglav« z Bleda gospodari z lovišči na Pokljuki, to je z delom Julijskih Alp s predgorjem s površino 45.431 ha.

Po novem zakonu o lovstvu, ko je LD postala samostojen upravljelec lovišča, je hkrati s tem prenehalo obvezno članstvo v višji organizacijski obliki — v področni lovski zvezi in s tem tudi v lovski zvezi Slovenije. Tako je družinam na izbiro, ali so še nadalje včlanjene v področje

LZ — ali ne. Vendar je večina LD ostala še v bodoče v povezavi s področnimi LZ, ki rešujejo vrsto vprašanj, kakor: izdelava lovskih gospodarskih načrtov in analiz, vzgoja lovskega kadra, nabava žive divjadi, organizacija lovskega turizma, organizacija kinoloških in strelških prireditvev itd. Razen LD Stol in Jelovica je vseh ostalih 25 gorenjskih LD prostovoljno včlanjenih v Lovsko zvezo za Gorenjsko s središčem v Kranju.

Področne LZ so včlanjene v Lovsko zvezo Slovenije, ki jo sestavljajo 402 LD z 12.893 člani.

Priliv članstva v lovske organizacije je iz leta v leto večji, zlasti v večjih mestnih središčih. V svoje članstvo sprejemajo LD le kandidate, ki so s svojim delom v lovišču samem dokazali, da so sposobni in zreli za sprejem v članstvo, zakaj lovstvo je panoga, ki zahteva precej znanja iz lovskih veščin. Zaradi tega ima večina LD določeno 1 do 2 letno pripravniško dobo, to je čas, ko kandidat za sprejem pokaže pripravljenost do dela v LD, sodeluje pri gojitvenih in vzdrževalnih delih v lovišču, pri gradnji lovskih koč itd. Po preteku te »pripravniške dobe«, družina oceni njegovo delo, ga sprejme lahko pa tudi ne. Vendar po sprejemu v LD še ne sme sam s puško v lovišče, marveč le v spremstvu vsaj enega lovca, ki je opravil lovski izpit. Šele po uspešno opravljenem lovskem izpitu, ki ga opravi pred izpitno komisijo področne lovske zveze, sme sam s puško v lovišče in postane enakopraven član lovske skupnosti.

B. Galjot

Zaščitimo koristne ptice

Pred dnevi sem obiskal mladega preparatorja. Na vhodnih vratih me presenetil napis »Ptice pevk in žoln ne sprejemam v delo«. Pozneje mi je preparator povedal, da so mu »lovci« samo v nekaj mesecih prinesli v prepariranje prek 100 žoln in detlev, 40 kukavic, našli so se pa celo taki »junaki« ki so prinesli kose in sinice. Mar zaslužijo ti mrharji še naziv lovec? Kaj naj uplenitelju pomeni »trofeja« obešena na steni? Jo morda opravičuje izredno »težak« strel na se-dečo žolno ali detla? Naj opozorim zlasti mlajše lovece, zakaj predvsem oni v sli, da bi čim prej uredili svoj lovski kot, največ greše pri tem. Pozabljajo na odredbo o varstvu koristnih ptic in sesalcev in na 4. člen zakona o lovstvu, da so le-te zaščitene vse leto in da se kdor lovi koristne ptice, kaznuje zoper

javni red in mir (Uradni list LRS, št. 38-194/59). Za koristne ptice se štejejo vse ptice razen poljskega in domačega vrabca, velikega srakoperja, šoje, srake, vran in nekaterih ujed. Tako torej! Pravno je stvar v redu, a kako je v praksi? Ni mi znan niti en primer, da bi sodnik za prekrške obravnaval tak primer, niti ena lovska družina, ki bi vsaj opomnila takega člana. Zakaj? Mar so te koristne ptice res tako malo pomembne za naše gospodarstvo, zlasti za gozdarstvo pa tudi za kmetijstvo in sadjarstvo? Vemo, da se pretežna večina ptic hrani z insekti, da so važen redukcijski faktor škodljivih insektov, varuhi stabilnosti zlasti v gozdovih. Koristnost ptic je težko izraziti v denarju, mnogo lažje je izračunati škodo, če teh ni.

Za lovce in ribiče...

Za gobarje in ljubitelje narave

Po dolgi zimi se bliža čas, ko bodo gobarji začeli stikati za gobami. Letošnja sezona nam obeta obilo gob. Ker pa se pod besedo goba večina predstavlja le jurčka ali lisičko, bi bilo koristno, da se gobarji med seboj spoznajo ter si izmenjajo svoje znanje, najboljše prijatelji pa si bodo zaupali tudi bogata najdišča.

Gobarska organizacija ima v Sloveniji že kar lepo tradicijo. Do nedavnega je gobarje združevalo prirodoslovno društvo v gobarski sekciji. 19. aprila tega leta pa se je gobarska sekcija osamosvojila ter se preimenovala v mikološko društvo Slovenije. Beseda mikološko izvira iz naravoslovne panoge mikologije, ki raziskuje višje glive —

med ljudmi imenovane gobe. Mikološko društvo ima v Ljubljani, Mariboru in Celju svoje postojanke imenovane gobarske družine.

Gobarska družina se lahko ustanovi, če se za to odloči najmanj 10 gobarjev. Člani gobarskih družin se na rednih sestankih, ki so v času sezone navadno v ponedeljkih zvečer zbirajo ter izmenjavajo svoje izkušnje ter si tako širijo znanje o užitnih in strupenih gobah. Zdravstvene statistike kažejo, da je tam, kjer delujejo gobarske družine, manj zastrupitev z gobami.

Na Jesenicah je postalo gobarjenje že pravi narodni šport, ki se po zanimanju da primerjati le s hokejem in hortikulturo. Od gobarjenja pa imamo poleg kulinarčnih koristi še druge. Dober gobar se mora navaditi vztrajne hoje, ki ugodon vpliva na počutje človeka. Po uspešnem lovu za gobami se človek počuti svež in z lahkoto prenaša naporno umsko in fizično delo na delovnih mestih. Ker pa je o razširjenosti gob ter njih poimenovanju še zelo malo znanega, je ena izmed nalog zbirati krajevna gobja imena ter s tem bogatiti jezikovni zaklad. O užitkih, ki jih človek užije na svojih poteh za gobami, ve le tisti, ki je, ki ugodno vpliva na gobarjenje, ga ta strast ne izpušči več, postal je gobar in občudovalec naravnih lepote.

Vse navedene misli so vodile najbolj zveste gobarje na Jesenicah, da se združijo in med seboj spoznajo. Prvo večje srečanje gobarjev bo v soboto, 14. t. m. ob 19. uri v šolski sobi železniške postaje na Jesenicah, kjer bodo imeli svoj ustanovni občini zbor gobarske družine.

Vse ljubitelje narave in gobarjenja v imenu pripravljalnega odbora vabim na občini zbor ter predavanje o gobah, spremljano z barvnimi diapozitivi. A. Korenc

Trideset milijonov za igrišče

Pri osnovni šoli Lucijan Seljak v Kranju so stroji načeli travnato površino, kjer bodo, vsaj tako predvidevajo, že v jeseni učenci merili svoje moči v atletiki. Igrišče naj bi imelo atletsko stezo ter igrišče za rokomet, košarko in odbojko. Kasneje morda tudi bazen.

Predvidevajo, da bo igri-

šče veljalo kakih trideset milijonov starih din. Vodstvo šole upa, da bodo z denarjem, ki ga šola ima, ter z zagotovili, ki jih je dala temeljna izobraževalna skupnost, igrišče dokončali do septembra. Takrat bo namreč šola proslavljala desetletnico obstoja.

L. M.

Kamniško kopališče že odprto

Pred kratkim so v Kamniku spet odprli letno kopališče. Olimpijski bazen leži pod slikovitim starim gradom. Letos bo v kamniškem kopališču obratoval tudi kompresor, ki bo sproti odstranjeval umazano vodo. Sploh je kopališče zelo lepo urejeno, ob njem je prostor za tabor-

jenje, kopalcem pa sta na voljo še igrišči za odbojko in tenis. Edina pomanjkljivost so morda že precej stare kabine, ki jih bi bilo potrebno preurediti. Na koncu še cene: skupinske kabine so na voljo mladini za 80 par, medtem ko bodo morali odrasli odšteti 1,5 dinarja. vg

Nogomet

Ljubeljski cariniki proti avstrijskim

V soboto, že proti večeru, je bilo na nogometnem igrišču v Trzinu tradicionalno nogometno srečanje med cariniki z obeh strani ljubeljskega mejnega prehoda. Podobno kot lani so se tokrat pomeri-

li za prehodni pokal. Lani so na takšnem srečanju osvojili prehodni pokal ljubeljski cariniki. Na sobotnem srečanju pa so naši cariniki izgubili srečanje s 4:2. Povratno srečanje bo v Borovljah. A. Z.

V poročni dvorani Mestne hiše v Kranju sta se v soboto dopoldne zlatoporočenca Ivana in Janez Narobe s Podrečja še enkrat podpisala. — Foto: F. Perdan

Še uradna zlata poroka Ivane in Janeza Narobe

V zadnji številki našega časnika smo pisali, da sta minuli teden praznovala zlato poroko zakonca Ivana in Janez Narobe s Podrečja. V soboto ob 11. uri dopoldne pa ju je predsednik kranjske občinske skupščine v poročni dvorani Mestne hiše v Kranju še enkrat simbolično poročil. V imenu skupščine jima je čestital k tako visokemu

skupnemu jubileju in jima zaželel veliko sreče še v prihodnje. V imenu občinske konference socialistične zveze Kranj jima je čestital predsednik Tone Volčič, v imenu sveta za zadeve borcev pri kranjski občinski skupščini pa Ivan Repinc, ki jima je izročil tudi darilo.

A. Z.

V soboto proti večeru so se na nogometnem igrišču v Trzinu srečali cariniki z obeh strani ljubeljskega mejnega prehoda. — Foto: F. Perdan

Pred nekaj meseci sem bil v Sloveniji na izletu. Ker sem strasten ribič, sem izkoristil čas za ribolov v Bistrici. Ko sem se vrnil na Koroško, sem opazil, da sem izgubil vse dokumente (dovoljenje za ribolov, izkaznico za moped). Pred nekaj dnevi sem dobil vse dokumente vrnjene v pismu, ki ga je poslala gospa Marija Cimžar iz Tatinca (Preddvor). Prijetno sem presenečen nad to izredno prijaznostjo, ki dokazuje, da smo med sabo prijateljsko povezani, čeprav živimo v različnih deželah. Zato bi se rad iskreno in javno zahvalil gospe za prijazno dejanje.

Anton Sticker,
9241 Förderlach,
Kärnten, Avstrija

Prodajam

Prodajam ali zamenjam delovno KOBILLO, staro 8 let, za KRAVO. Voklo 53, Senčur 2822

Ugodno prodajam STEDILNIK gorenje s kotličkom. Tupaliče 64, Preddvor 2875

Prodajam motorno KOSILNICO irus z žetveno napravo. Nova vas 8, Preddvor 2876

Prodajam traktorsko SNOPOVEZALKO, novejši tip, in večjo SLAMOREZNICO s puhalnikom. Pšata 32, Dol pri Ljubljani 2877

Prodajam dobro ohranjeno ročno motorno KOSILNICO BCS ter vprežno KOSILNICO krupp. Naslov v oglašnem oddelku Jesenice in Kranju 2878

Prodajam suhe macesnove in smrekove PLOHE 50 mm. Naslov v oglašnem oddelku 2879

Prodajam nov švicarski SI-VALNI STROJ v kovčku. Ogled, Kranj, Sorlijeva 16/15 pritišče od 14. 6. dalje. 2880

Prodajam stoječo TRAVO, na razpolago kozolec, Zbilje 47, Medvode 2881

Prodajam strešno OPEKO SPICAK. Goriče 20, Golnik 2882

Po nizki ceni prodajam dobro ohranjeno KUHINSKO OPRAVO. Kokalj, Zg. Bitnje 160, Zabnica 2883

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnišna: letna 32, polletna 16 N din, cena za eno številko 0,50 N din. Mali oglasi: beseda 1 N din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodajam malo rabljeno KOSILNICO gutbrot, primerna za vsak teren. Hudo 1, pri Tržiču 2764

Prodajam 1/2 ha stoječega sena v Velesovem. Senčur 137 2884

Prodajam polavtomatični PRALNI STROJ AEG s centrifugo. Kranj, Pot na Jošta 24 2885

Kupim

Kupim 2 do 3 m rabljenih DESK. Senčur 330 2887

Kupim POSESTVO blizu prometnega kraja, lahko z oskrbo ostarelih ljudi. Gnidica Ivanka, konfekcija Lisca, Sevnica 2888

Stanovanja

Iščem enosobno stanovanje za dobo dveh let. Ponudbe poslati pod »nujno« 2860

Prodajam dvosobno KOMFORTNO STANOVANJE v stolpiču. Kranj, M. Pijade 6, (Udir) 2889

Dve DIJAKINJI iščeta SOBO v Kranju za naslednje šolsko leto. Zavbi, Zg. Tuhinj pri Smartnem 2886

Motorna vozila

Prodajam dobro ohranjen MOPEL. Sulcer, St. Zagarja 46, Kranj 2890

Prodajam FIAT 1300. Ogled v petek in soboto. Hafnerjeva pot 3, Kranj 2891

Prodajam MOTOR tomos kolibri T-12 v dobrem stanju in 200 kg dobrega KROMPIRJA. Papirnica 8, Skofja Loka 2892

Zaposlitve

SPOSOBNO FRIZERKO SPEJMEM TAKOJ. Polak, Golnik 2893

Obvestila

Sprejemam naročila za vse vrste polaganja TLAKOV in KERAMICNIH PLOŠČIC. Brešar Filip, Kranj, Smledniška 44, Čirče 2894

Obveščamo

cenjene potrošnike, da samopostrežna trgovina Veletrgovine Živila Kranj

PRI NEBOTICNIKU

posluje tudi v nedeljah od 7. do 10. ure dopoldne.

Cenjenim strankam se priporočamo!

CESTNO PODJETJE V KRANJU V SKLADU Z DOLOČILOM 10. IN 13. ČLENA ZPZS IN PO SKLEPU DS PODJETJA

razpisuje

ZBIRANJE PONUDB

za prodajo družinskih stanovanj v Kranju, Kečetova ulica 18 in sicer za:

3 trosobna družinska stanovanja v površini po 70,15 kvadr. metr. najnižja ponudba 79.536,95 din

3 trosobna družinska stanovanja v površini po 67,80 kvadr. metr. najnižja ponudba 77.739,85 din

Interesenti za nakup navedenih družinskih stanovanj naj vložijo ponudbe pri splošnem sektorju podjetja. Rok za vlaganje ponudb je 17. junij 1969.

Navedena družinska stanovanja so zasedena in imajo nosilci stanovanjske pravice v teh stanovanjih zakonito predkupno pravico.

J E L O V I C A

LESNA INDUSTRIJA, ŠK. LOKA

razpisuje v šolskem letu 1969/70, naslednje štipendije

— ekonomska fakulteta	1 štipendijsko mesto
— gozdarska fakulteta	1 štipendijsko mesto
— lesna smer	
— filozofska fakulteta — oddelek za industrijsko psihologijo	1 štipendijsko mesto
— tehniška srednja šola	2 štipendijski mesti
— lesni odd.	

Učna mesta za poklic:

— mizar	15 učnih mest
— ostrilec (brusač)	1 učno mesto
— orodij in rezil	

Kandidati za izobraževanje v poklic naj vložijo prošnje v splošni oddelek podjetja do 30. junija 1969, k prošnji pa priložijo:

zadnje šolsko spričevalo, kratek življenjepis.

Kandidati za dodelitev štipendij pa do istega roka poleg tega tudi potrdijo o premoženjskem stanju. O sklepu komisije bodo kandidati pisмено obveščeni.

KMETIJSKA ZADRUGA SKOFJA LOKA

razpisuje

za šolsko leto 1969/70 naslednje štipendije

eno štipendijo za šolanje na mlekarški šoli v Kranju
dve štipendiji za šolanje na srednji kmetijski šoli
več štipendij za šolanje na nižjih kmetijskih šolah, oddelek za kmetovalce.

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje za podelitev štipendije upravi Kmetijske zadruge Skofja Loka.

VELETRGOVINA

ŽIVILA

KRAJ

PE KOLONIALE BLEDE

obvešča

B l e d

CENJENE POTROŠNIKE, DA BO V PETEK, DNE 13. 6. 1969 ZACELA OBRATOVATI NA BLEDU, LJUBLJANSKA C. 4 PREUREJENA SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA.

Vabimo vas

da si ogledate novo samopostrežbo in se prepričate o bogati izbiri

OGLEJTE SI MODERNO TRGOVINO!
POSTANITE NAS ODJEMALEC!

ZAGOTAVLJAMO VAM SOLIDNO POSTREŽBO!
VAŠE ZADOVOLJSTVO — NAŠ USPEH!

- živilskega blaga
- mesa in mesnih izdelkov
- morskih rib
- mlečnih sladoleadov in drugih mlečnih izdelkov
- sadja in zelenjave
- alkoholnih in brezalkoholnih pijač
- gospodinjskih potrebščin itd.

Upravni odbor podjetja

ZARJA JESENICE

ponovno RAZPISUJE
prosto delovno mesto

šefa

FINANČNO

RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Pogoji za razpisano delovno mesto so:

- višja ekonomska izobrazba in najmanj 3 leta prakse v knjigovodstvu,
- popolna srednja ekonomska šola s 5-letno prakso v knjigovodstvu,
- nepopolna srednja šola in 8 let prakse v finančno knjigovodskem poslovanju.

Prijave na razpisano delovno mesto zbira upravni odbor podjetja 15 dni od dneva objave tega razpisa.

Nesreče zadnjih dni

Na cesti prvega reda med vasmi Gozd in Belca je v soboto, 7. junija, okoli dvanajste ure začelo zanašati osebni avtomobil, ki ga je vozil Milan Budja z Jesenic. Avtomobil je zletel z mokre ceste. V nesreči je bil voznik huje ranjen. Škode na avtomobilu je za 15.000 N din.

V nedeljo, 8. junija, nekaj po trinajsti uri se je v Begunjah zaletel v hišo mopedist Alojz Meglič iz Leš. Nesreča se je pripetila, ko je voznik mopeda zavil v levo, da ne bi zadela v zadnji del avtomobila, ki je pred njim zavijal v desno na dvorišče. Mopedist je bil v nesreči huje ranjen in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Na nezavarovanem železniškem prelazu v Virmašah pri Škofji Loki se je v ponedeljek, 9. junija, pripetila nesreča. Voznik tovornega avtomobila Anton Mihalič iz Ljubljane je s tovornim avtomobilom vlekel gradbeno dvigalo. Ko je bil avtomobil že čez tire, se je nenadoma ustavil. Voznik ni mogel zapeljati ne naprej in ne nazaj. Dvigalo pa je ostalo na tirih. Prav tedaj je pripeljal ekspres Akropolis. Mihalič je stekel proti vlaku in dajal strojevodji znamenja, vendar se vlak ni ustavil. Lokomotiva je zadela dvigalo in ga vrgla s tirov. Vlak je odpeljal dalje. Škode na dvigalu in tovornjaku je za 4000 N din. L. M.

Vlom v jeseniško gimnazijo

V noči na 6. junij je neznanec vlomil v prostore jeseniške gimnazije. Škozi odprta zadnja vrata se je povzpel v prvo nadstropje ter vlomil v

pisarno tajništva. Odprl je več predalov ter vlomil tudi v ravnateljevo pisarno. Tudi tu je prebrskal več predalov ter odnesel skupno 500 din.

Smrt z električnim tokom

V vasi Zgoše pri Begunjah se je v ponedeljek zvečer smrtno ponesrečil z električnim tokom 40-letni Alojz Jakomini, doma iz Begunj. Pokojni Jakomini je pomagal pri

gradnji stanovanjske hiše Albina Palovšnika v Zgošah. Električni tok ga je ubil, ko je hotel odklopiti stikalo električnega kabla iz vtičnice pri mešalcu za malto. vg

Nesreča v železarni

V ponedeljek zjutraj se je v obratu lahke pločevine na Javorniku pripetila obratna nezgoda. Pri razkladanju pločevine z žerjava na podstavke se je veriga izmaknila, pločevina pa je zdrknila na noge Milana Perota, starega 19 let, z Jesenic. Huje ranjenega so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

KMETIJSKO
ŽIVILSKI
KOMBINAT,
SKLADIŠČE
KRANJ
(bivši Beksel)

obvešča

potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi razna krnila za:

- kokoši nesnice in piščance
- krave molznice in tele
- prašiče
- koruzo v zrnju, šrot, pšenico itd.

Cene zmerne
Dostava hitra

Kino

Kranj CENTER

11. junija franc.-italij. barv. CS film JOHNNY BANCO ob 16. in 18. uri, italij. barv. CS film DRUGA STRAN ZAKONA ob 20. uri

12. junija italij. barv. CS film DRUGA STRAN ZAKONA ob 16. in 18. uri, franc.-italij. barv. CS film JOHNNY BRACO ob 20. uri

13. junija italij. barv. CS film DRUGA STRAN ZAKONA ob 16. in 18. uri, premiera amer. barv. filma ZADNJI VLAK IZ KATANGE ob 20. uri

Kranj STORŽIČ

11. junija amer. film FRANKENSTEINOV SIN ob 16. in 18. uri, angl. barv. film JOY, UBOGO DEKLE ob 20. uri

12. junija amer. barv. FRANKENSTEINOV SIN ob 16. uri, franc.-italij. barv. CS film JOHNNY BANCO ob 18. uri, angl. CS film VRNITEV IZ PEPELA ob 20. uri

13. junija amer. barv. film KAKO UBIJES SVOJO ŽENO ob 18. in 20. uri

Tržič

11. junija angl. barv. CS film TRAPER ob 18. in 20. uri
12. junija angl. barv. CS film TRAPER ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

12. junija angl. barv. film JOY, UBOGO DEKLE ob 18. in 20. uri

13. junija angl. barv. film SMRT V OCEH ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

11. junija amer. barv. film TUJEC V MESTU ob 19. uri
12. junija amer. barv. film TUJEC V MESTU ob 20. uri

Škofja Loka SORA

11. junija angl. barv. CS film DALEC OD RAZUZDA-

NE MNOZICE ob 17. in 20. uri

12. junija amer. barv. CS film OBRACUN NA DAN SV. VALENTINA ob 20. uri

13. junija amer. barv. CS film OBRACUN NA DAN SV. VALENTINA ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

11. junija franc. barv. VV film OSAMLJENA VOLCICA

12. junija amer. film POLNOCNA CIPKA

13. junija franc. barv. film USODEN PLEN

Jesenice PLAVZ

11. junija amer. film POLNOCNA CIPKA

12.—13. junija franc. barv. film OBREKOVANJE

Zirovnica

11. junija amer. barv. CS film VERA CRUZ

Dovje - Mojstrana

12. junija amer. barv. CS film VERA CRUZ

Kranjska gora

12. junija franc. barv. VV film OSAMLJENA VOLCICA

Radovljica

11. junija italij. - amer. barv. film STARI GANGSTER ob 18. uri, franc. film POROCENA ŽENA ob 20. uri

13. junija angl. barv. film MISTER 10 % ob 20. uri

Sporočamo žalostno vest, da je po krajši bolezni umrl dolgoletni član kranjske godbe

Gašper Puhar

častni predsednik Pihalnega orkestra Kranj

Pogreb bo v četrtek, 12. junija ob 17. uri iz mrliške vežice na kranjsko pokopališče.

Kranj, 10. junija 1969

Pihalni orkester Kranj

Zahvala

Ob prerani izgubi našega očeta, starega očeta in brata

Jožeta Dolharja

mesarja v Tržiču

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Martinčiču, sestri Dragici za skrb in nego v bolezni, č. duhovščini za pogrebni obred in vsem ki so mu kakorkoli pomagali.

Tržič, dne 3. 6. 1969

Zalujoča družina Dolhar

Ob naši hudi izgubi ljubljene sina, vnuka in nečaka

Stanislava Bregarja

se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za izraženo sožalje in pomoč ter darovanje cvetja. Iskrena zahvala tudi kegljaškemu klubu Triglav Kranj, kegljaškemu klubu Elektro Kranj in kegljaškemu klubu Jesenice, pevskemu zboru s Kokrice pod vodstvom Vinka Strniša ter kolektivu Iskre — Elektromehanike Kranj. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti.

Kranj, 6. 6. 1969

Zalujoči: starši, stari starši, strica z družinami in ostalo sorodstvo

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

Dom v Kranjski gori bo kmalu odprt

Slišala sem, da bo športni dom za Gmajnico v Kranjski gori kmalu odprt in da bi kaj več zvedela o tem, sem šla v Kr. goro in se pogovorila o tem z dolgoletnim predsednikom športnega društva v Kr. gori Tonetom Židanom.

Že prej so mi povedali, da je Tone Židan z dušo in telesom že od vsega začetka sodeloval pri gradnji doma. In kot v potrditev teh besed sem ga še pozno zvečer zmotila sredi dela. Na sebi je imel delovno obleko z zaviranimi rokami in na glavi baretko, na kateri je bilo polno belih kapelj malte.

● Zakaj ste pravzaprav prišli na idejo, da zgradite svoj dom?

— Naši klubi so bili neprestano v finančnih težavah — v kakršnih so seveda še danes. Zato smo začeli premišljevali, kako naj se izkopljejo iz tega. Tako se je porodila misel, da bi zgradili športni dom, ki bi koristil športnikom in turistom. Od prenočitven in ostale gostinske dejavnosti bomo potem lahko črpali denar za športno dejavnost.

● Mislite, da se bo ta zamisel uresničila?

— Prepričan sem, drugače pri tem sploh ne bi vztrajal.

● Kdaj ste začeli graditi?

— Približno pred štirimi leti. Gradili smo s pomočjo gospodarskih organizacij iz vse Slovenije, SOB Jesenice, ki je zlasti pod predsedstvom Franca Žvana uvidela, kako zelo je Kr. gori potreben tak objekt, veliko pa sta prispevala tudi GG Bled in TD Kr. gora, v zadnjem času pa tudi Živila — Kranj.

● Kolikšna je vrednost doma?

— Vreden je prek 100 milijonov S din.

● Vsi prostori so že skoraj dokončno urejeni. Kdaj pa bo otvoritev?

— Otvoritev bo konec junija.

● Ko boste končali s tem velikim delom, kaj imate še v načrtu?

— Načrtov je veliko. Radi bi zgradili kompletni športni center v Kr. gori. Predvsem si želimo zgraditi umetno drsališče, čeprav tega zavod za gradnjo turističnih objektov Gorenjske tega ni dal v svoj program.

Za kranjskogorski turizem je umetno drsališče nujnost. Turiste bi privlačilo tudi to in ne samo smučarski tereni. Predvidevamo, da bi bilo v sklopu zamišljenega športnega parka še avtomatsko kegljišče, sankališče in drsališče, za kar so dani izredni naravni pogoji, poleti pa bi imeli igrišča za košarko, odbojko, roketi in tenis.

● Pa mislite, da boste to lahko uresničili?

— Lahko, če bomo pri tem naleteli na razumevanje predvsem turističnih delavcev Kr. gore. Doslej smo v Kr. gori naleteli le na pomoč TD Kr. gora in Živila — Kranj, nerazumljivo pa je, da druga podjetja, ki imajo korist od kranjskogorskega turizma niso prispevala ničesar.

V svoji skromnosti pa Tone Židan ni hotel ničesar povedati o svojih zaslugah pri tej gradnji, ki bo toliko pomagala kranjskogorskemu športnikom. Ni povedal, koliko je sam žrtvoval za ta lepi dom, s katerega čudovito notranjo opremljenostjo se sedaj ne more primerjati noben podoben objekt v vsej gornjesavski dolini. Ta dom je za nekaj let postal njegov drugi pravi dom.

Nabiral je dinar za dinar, da bi ga dokončno uredil v korist drugih, ne da bi za to dobil karkoli. Pri tem pa je velikokrat naletel na nerazumevanje ravno pri tistih, ki bi mu bili morali najbolj pomagati.

Zvonka Felc

Gorenjsko mladinsko prvenstvo v rokometu Prvo mesto za Kamnik

Šest ekip je nastopilo na letošnjem gorenjskem prvenstvu v rokometu za mladince, ki je bilo minulo nedeljo v Kamniku. Najboljšo igro so na prvenstvu prikazali mladi Kamničani, ki so zasluženo osvojili — prvič — naslov gorenjskega prvaka. Po kvaliteti pa niso dosti zaostali igralci Kranja. Prav ti dve ekipi sta na letošnjem prvenstvu

predstavljali posebni kvalitetni razred. Pohvaliti pa velja še rokometše Selc in Save, medtem ko sta ekipi Križ in Šeširja prikazali slabšo igro.

Rezultati finalnih iger: za prvo mesto: Kamnik : Kranj 21:10 (12:4), za tretje mesto: Selca : Sava 10:9 (6:7) in za peto mesto: Križe : Šešir 15:4 (8:3).

Končni vrstni red: 1. Kamnik, 2. Kranj, 3. Selca, 4. Sava, 5. Križe, 6. Šešir.

Najboljši strelec turnirja pa je bil Kranjčan Lamut s 17 zadetki. Organizatorji tekmovanja v Kamniku so se zelo potrudili, da je prvenstvo odlično poteklo in za vzorno organizacijo zaslužijo vse priznanje.

D. Humer

Finale APS za člane

Štirje skoki, štiri zmage

V nedeljo se je v Celju končalo dvodnevno finalno tekmovanje za atletski pokal Slovenije za člane in članice. Oba naslova je letos osvojil domači Kladivar. Kranjski Triglav je v konkurenci članov presenetljivo zasedel tretje mesto pred ekipo Maribora, ki je bila po pristopu nekaterih atletov iz razpadlega Branika najresnejši kandidat za osvojitev tretjega mesta.

Med članicami so predstavnice Triglava osvojile četrto mesto. Ekipa je bila tokrat močno oslabiljena, saj zaradi mature nista nastopili lani

najboljši članici Osovnikarjeva in Bizjakova.

VRSTNI RED EKIP —

ČLANI: 1. Kladivar (Celje) 495,5 točke, 2. Olimpija (Ljubljana) 464,5, 3. Triglav 167 itd. Skupno je nastopilo 14 ekip.

ČLANICE: 1. Kladivar 311, 2. Maribor 244, 3. Olimpija 107, 4. Triglav 68,5 itd. Sodelovalo je 13 ekip.

Posamezno so Kranjčani osvojili štiri prva mesta. Zanimivo je, da so zmagali v vseh disciplinah moških skokov ter postavili tudi štiri nove absolutne gorenjske rekorde: Polde Milek pri skoku v daljino z izvrstnimi 721 cm, kar je tudi letošnji najboljši rezultat v Sloveniji, Miro Komac v hoji na 10 km (56 : 49,8), Lado Konec v skoku s palico (400 cm) ter Majda Trček na 100 m z ovirami. (17,7). Letos najboljši rezultat v Sloveniji je dosegel tudi Dušan Prezelj v troskoku (14,46), Nada Klemenc pa je v skoku v daljino dokazala, da je še vedno najboljša med mlajšimi mladinkami. Njenih

516 cm pa pomeni tudi gorenjski rekord za mlajše in starejše mladinke.

Tokrat v vrstah Triglava ni bilo očitnih spodrslijajev, poštvalnost in srčnost pa sta botrovala odličnim uvrstitvam, ki so jih Kranjčani dosegli v Celju.

REZULTATI — ČLANI —

100 m: 8. Starman 11,3, troskok: 1. Prezelj 14,46, krogla: 4. Satler 14,51, višina: 1. Milek 204, 5. Prezelj 190, kopje: 6. M. Fister 58,16, 9. F. Fister 54,48, 4 × 100 m: 3.-4. Triglav 44,4, disk: 7. Konec 38,39, 8. Satler 38,22, 10. Napast 37,95, hoja 10 km: 7. Komac 56:49,8, 800 m: 9. Kleč 2:02,8, 200 m: 8. F. Fister 23,5, 9. Lojč 23,8, kladivo: 6. Satler 45,82, 8. Pristov 43,69, palica: 1. Konec 400, 5. Krumpak 3,60, 7. F. Fister 340, daljina: 1. Milek 721, 9. Prezelj 658, 4 × 400 m: 9. Triglav 1. 3:37,2, 12. Triglav 11. 4:00,0.

ČLANICE — 100 m ovire: 8. Trček 17,7, 10. Vidovič 20,4, 200 m: 6. Klemenc 27,6, 8. Hribar 28,4, 10. Kavčič 29,6, 11. Stupnikar 29,9, daljina: 4. Klemenc 516, 9. Hribar 434, 4 × 100 m: 5. Triglav 54,0, 100 m: 8. Klemenc 13,0, kopje: 9. Žagar 31,28, višina: 7. Trček 140, 4 × 60 m: 5. Triglav 33,0.

M. Kuralt

Prvenstvo Gorenjske v balinanju

Trata - letošnji prvak

Balinarski klub Trata je bil organizator zaključnega dela letošnjega prvenstva Gorenjske v balinanju. Med petimi ekipami je zasluženo zmagala domača Trata.

Rezultati: Trata : Borec 13:0, Borec : Radovljica 13:12, Borec : Lesce 13:7, Trata : Radovljica 13:2, Borec : Jesenice 13:10, Trata : Lesce 13:1, Jesenice : Trata 13:2, Radovljica : Lesce 13:4, Radovljica :

Jesenice 13:11, Lesce : Jesenice 13:11.

Končni vrstni red: 1. Trata, 2. Radovljica, 3. Borec Kranj, 4. Jesenice, 5. Lesce.

Trata in Radovljica bosta nastopila na republiškem prvenstvu. Za ekipo novega prvaka so nastopili naslednji igralci: Mrgole, Breznik, Terkaj in Kuček.

P. Pokorn

Pred občnim zborom ObZTK Jesenice

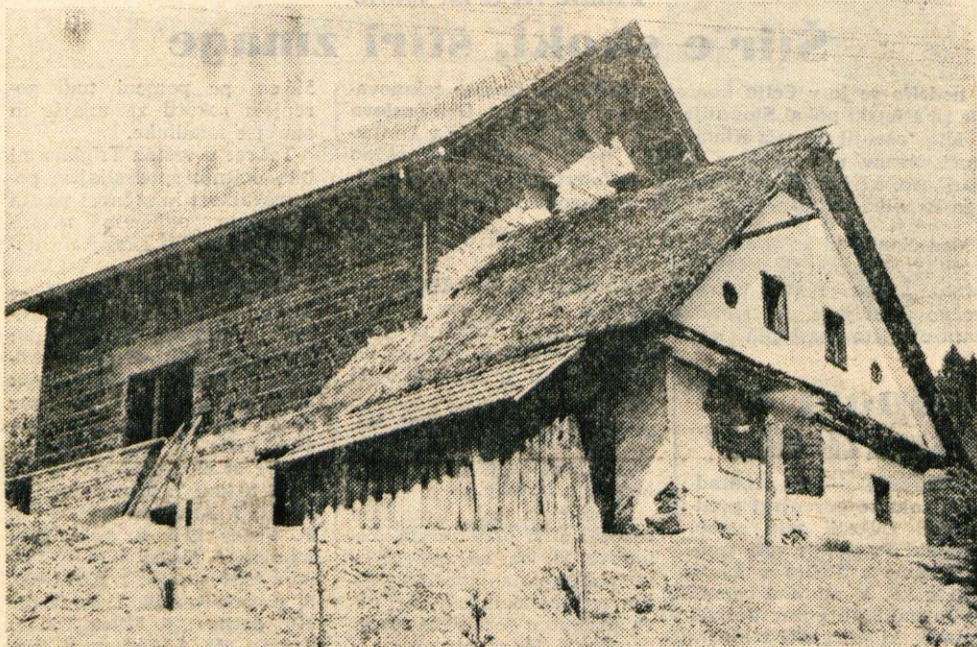
Občinska zveza za telesno kulturo Jesenice je na zadnji seji upravnega odbora sklenila, da bo redni letni občni zbor zveze v četrtek, 12. 6. 1969, s pričetkom ob 17. uri v sejni sobi SOB Jesenice.

Konferenca bo morala sprejeti nekaj bistvenih sprememb o delu zveze in osnovnih organizacij. Zbor naj bi tudi natančneje nakazal smer razvoja tekmovanja in vrhunškega športa na Jesenicah, kjer je šport zelo razvejan. Nevzdržno bi bilo v več panogah tekmovati v kvali-

tetnih ligah, ker za tako usmeritev ni dovolj sredstev. Organizacije naj bi bile tudi bolj iznajdljive pri pridobivanju denarja, poskušajo naj si najti patronate, uvesti bi bilo morda treba delno samofinanciranje telesne kulture, predvsem pa bi bilo treba bolj širiti podporno članstvo.

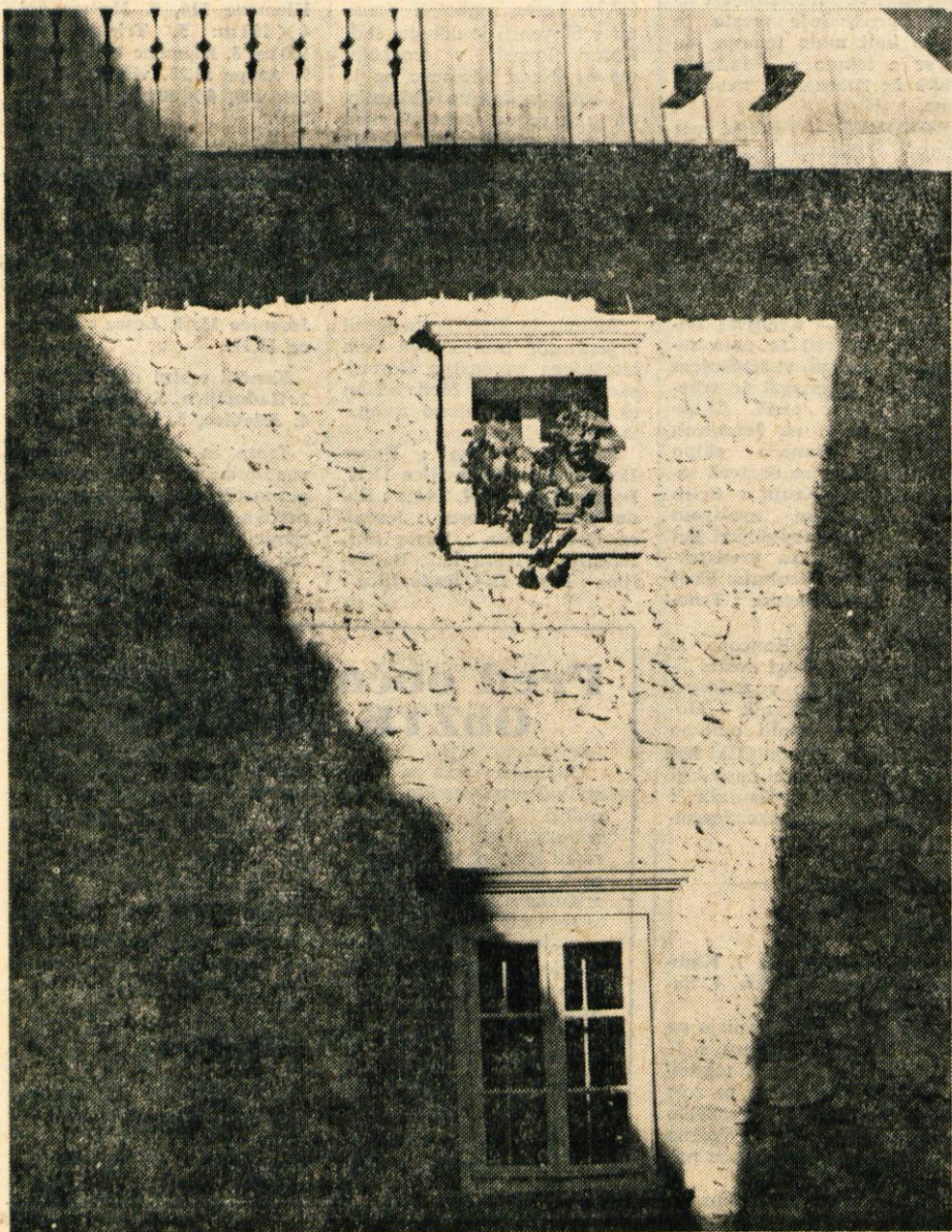
Razpravljali pa bodo še o vprašanju liga sistemov, ki so preveč obsežni in zelo dragi. Zato bi bilo bolje ustanoviti medobčinske lige in dati večji poudarek množičnosti.

Z. Felc

Počasi, kos za kosom, bo nova opečnata hiša požrla staro kajžo. Tudi podeželje ni več varno pred prodirajočim napredkom. (Posnetek je bil narejen v Sovodnju v Poljanski dolini). — Foto: F. Perdan in J. Zaplotnik

Romantika izginja

Zadnja pot Josipa Ribičiča

Minuli ponedeljek so v Ljubljani pokopali znanega slovenskega mladinskega pisatelja in pedagoga Josipa Ribičiča. Pogreba na Žalah se je udeležilo veliko število pionirjev. Hodili so na čelu povorke. O osebnosti pokojnega literata je spregovoril njegov stanovski kolega in

prijatelj France Bevk. Razen Ribičičevih svojcev — soproge Roze, hčerke Marinke ter sinov Jureta in Mitje — so pogrebu prisostvovali tudi predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher, predsednik predsedstva ZK Slovenije Franc Popit ter številne druge ugledne osebnosti javnega in kulturnega življenja.

Zlatniki v prodaji konec tedna

Čeprav bi morale republiške centrale Narodne banke prodajati nove zlatnike in srebrnike že v ponedeljek, bo prodaja najbrž stekla šele konec tedna. Do zakasnitve je prišlo zaradi težav pri embalaranju in zavarovanju prevoza iz Italije, kjer jih

kujejo, v Jugoslavijo. Prvi jugoslovanski zlatniki in srebrniki bodo najbrž naprodaj konec tedna, ljubljanska centrala Narodne banke pa bo odločila, ali bo zlatnike mogoče kupiti samo v Ljubljani ali tudi v drugih slovenskih krajih.

Nič več poseben izpit za traktor

Od 16. maja naprej lahko vsi tisti, ki so opravili vozniško dovoljenje za motorna vozila kategorije »B«, vozijo tudi traktorje oziroma motorna vozila kategorije »F«. Zakon o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o varnosti prometa na javnih cestah (izšel je v uradnem listu — št. 20) je namreč k prejšnjemu 73. členu dodal nov odstavek, kjer med

drugim pravi, da vozniki, ki dobe vozniško dovoljenje za motorna vozila kategorije »B«, smejo voziti tudi motorna vozila kategorije »F« (traktorje). Do sedaj je bilo potrebno opravljati poseben izpit za kategorijo »F«.

V smislu teh določil lahko interesi pri referentu za motorna vozila pri kranjski občinski skupščini vložijo vlogo, medtem ko vsi tisti, ki sedaj delajo izpit, ob uspešno opravljenem izpitu kategorije »B« pridobijo tudi pravico vožnje motornih vozil kategorije »F«.

V. Guček

Vojaščina za pokojnino

Komisija zvezne skupščine za pritožbe je sporočila, da je možnost, da bi se v prihodnje služenje vojaškega roka štelo v pokojninski staž. Omenjeni predlog ima precej možnosti za sprejem, saj ga je med drugim podprl tudi državni sekretariat za narodno obrambo.

